Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 241 (14352) | 1976 оной октябриин 13, среда | Сэн 2 мүнгэн.

АЛДАРТА БАЙГАЛНАЙ АРЮУХАН БАЙГ ЛЭ!

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай орондо оршон тойрон байгаа-[ли]ие сахин хамгаалха хэрэгтэ тон ехэ анхарал хандуулаг-дана. Партиин XXV съездын шиидхэбэринүүд соо «газарай [хэ]рһэ, тала дайда, ургамалай болон амитадан аймагуу-[ды]е, агаарай болон уһанай бассейн зүбөөр ашаглалгын ба [хамг]аалгын научна үндэһэ һуури хүгжөөн зохёохо» гэжэ [тэм]дэглэгдээ.

Зүүн Сибириин байгаалиин баялигые эзэн еһоор ашаг-[лах]а, эндэхи хизаарай хүгжэлтые түргэдхэхэ талаар ни-[лээ]д ехэ хэмжээнүүд абтана. 1971 оной июниин 16-да пар-[т]иин Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Со-[ве]дэй «Байгал нуурай бассейнэй байгаалиин баялигуудые [са]хиха ба зүбөөр хэрэглэхэ нэмэлтэ хэмжээнүүд тухай» [гэ]һэн тогтоол абтажа, энэ хугасаа соо нилээд ехэ ажал [хэ]гдээ. Урдань Сэлэнгэ, Үдэ, Баргажан мүрэ-[нүүд]ээр модон урадхуулагдажа, тэдэнэй һаба голнуудай [ё]һоор ябталаатай модод байдаг һэн. Мүнөө энэ арга хо-[ри]гдожо, мүрэнүүдэй урасхал сэбэрлэгдээ. Байгалай эрь-[е]э долгёор шэдэгдэһэн модод бархайлдажа хэбтэдэг һаа. [Мүн]өө олон зуугаад километр зайда тунгалаг сэбэр долги-[нүү]д эрьеэ эльбэн сухаридаг. Үзэсхэлэн һайхан Байгалай [э]рьеын булан, тохойнуудаар амаралтын гэрнүүд, ухибүү-[дэ]й лагерьнууд, ажалшадай аяншалгын баазанууд бодожо, [ү]рлиг байгаалиие бүришье гоёор шэмэглэнэ. Гүрэн түрын [...]тоолнуудай еһоор Байгал шадархи гүн тайга, хүбшөөр заповедник, заказнигууд байгуулагданхай. Жэлһээ жэл [б]үри манай республикада курортнууд, амаралтын, эмшэл-[гэ]ын байшангууд бодожо байдаг.

Байгаали аршалан хамгаалха хэмжээ ябуулгануудай [нэ]гэ шухала һалбариинь хадаа үйлэдбэридэ хэрэглэгдэһэн [у]һа сэбэрлэхэ түхеэрэлгэнүүдээр Байгал далайда шудха-[даг] мүрэнүүдэй эрьедэхи завод, фабрикануудые хангалга [б]олоно. Республика дотор бүхыдөө 76 тиимэ түхеэрэлгэ [ба]йгуулагдажа, еүүдхэ бүри 165 мянган кубометр уһан [сэб]эрлэгдэдэг байха юм.

Үнгэрһэн табан жэл соо Буряад оронoймнай предприя-[ти]нууд, ажахынууд уһа сэбэрлэхэ 58 түхеэрэлгэ [б]одхоогоо. Эдэ орёо ехэ барилгануудые бодхоолгодо 54,4 [ми]ллион түхэриг зөөри гаргашалагдаа.

Улаан-Үдэ хотодо һаяын жэлнүүдтэ сүүдхэдөө 105 [мя]нган кубометр уһа сэбэрлэхэ түхеэрэлгэнүүд хүдэлжэ [эх]илээ. Сэлэнгын целлюлозо-картонной комбинат, авиацион-[н]о завод, Зэдын комбинат хэрэглэгдэһэн уһаяа сэбэрлэхын [т]ула иһала оролдолго гаргадаг. Эдэ предприятинуудай уһа [с]эбэрлэдэг түхеэрэлгэнүүд дээрэ харюусалгатай мэргэжэл-[тэ]д хүдэлдэг, үйлэдбэридэ хэрэглэгдэһэн уһан эрилтэдэ [тохи]ромоор сэбэрлэгдэнэ.

Тиигэбэшье энэ асуудал шиидхэлгэдэ хабаатай бүхы [ажах]и зургаанууд, предприятинууд ёһотой һайнаар оршон [то]йрон байгаалиие сахина, хамгаална гэхын аргагүй. Рес-[пу]блика дотор сүүдхэ бүри 225 мянган кубометр уһан сэ-[бэ]рлэгдэхэ ёһотой. Мүнөө бии байһан барилганууд энэ уһа-[н]ай оройдоо 75 процентые сэбэрлэдэг, тиихэдэ 32 мянган [ку]бометр уһан сэбэрлэгдэнгүй гол мүрэнүүд руу юулэг-[д]энэ.

Республикын һүнэй промышленностиин заводуудай уһа [сэб]эрлэхэ түхеэрэлгэнүүд муугаар хүдэлдэг. Улаан-Үдын [һ]үнэй комбинат, Кабанскын, Загарайн, Турунтайн, Му-[ха]р-Шэбэрэй, Хэжэнгын тоһоной заводууд уһа сэбэрлэхэ-[ы]е зохихо эрилтэдэ хүргэнэгүй, эдэ заводуудай сэбэрлэһэн [у]һанинь загаһанай ажамидаралда аюултай байжа боло-[н]о. Һүнэй һайба, амһарта угааһан уһаяа сэбэрлэнгүй хая-[х]а ушарнууд дайралдадаг гээшэ. Һүнэй һайба мал ажал-[ахы]да, илангаяа нарай, шахамал малда үнэтэй тэжээл байһа-[н]инь эдэ предприятинуудай анхаралда абтадаггүйнь ха-[ра]мтай.

Хэрэглэгдэһэн уһаяа мяханай комбинадайхид баһа [д]утуугаар сэбэрлэдэг, үйлэдбэриин үлэгдэлнүүд сэбэрлэг-[дэ]һэн уһан соо элбэгээр дайралдадаг. Иимэ дутагдалнууд [ила]нгаяа Байгалай эрьедэхи Баргажанай адагай мяханай [ко]мбинадта ушардаг байха юм. Һү, мяха үйлэдбэрилдэг [ко]мбинадууд, заводуудта үйлэдбэриин үлэгдэлнүүдые [у]лаһынь суглуулжа, сэбэрлэгдэһэн уһа үргэлжэ биоло-[ги]ческэ бодосуудай талаар шэнжэлжэ байха зэргэтэй.

Кабанскын, Улаан-Үдын овощ болбосоруулдаг заво-[д]уудай хэрэглэһэн уһан дутуу сэбэрлэгдэжэ хаягдана. [К]яхтын овощой заводһоо Хүрьбэ гол руу хаягдадаг [уһа]н загаһанай ажамидаралда таарамжагүй гэжэ элирүү-[лэг]дээ. Хяагтын трикотаж нэхэлгын фабрикын, Сүхын [ту]ханай заводой уһа сэбэрлэдэг түхеэрэлгэнүүд олохон [ду]тагдалнуудтай. Проект зохёоһон «Гипронефтестрой» [и]нститудан, Улаан-Үдын филиалай барилга эрхилһэн «Бурятцелинстрой» трестын нүүдэл колонныш дутагдал-[та]йгаар усадхангүй үйлэдбэридэ тушааһан ушарһаа мүнөө [сэб]эрлэгдээгүй уһан Сүхэ мүрэн тээшэ харьяална. Барга-[жа]най адагай загаһа үсхэбэрилгын заводой уһа сэбэрлэ-[хэ] түхеэрэлгэ уһа бүри муухай болгожо гаргадаг. [Ул]аан-Үдын нарин сэмбын комбинат уһа сэбэрлэхэ хоёр [тү]хеэрэлгэтэй, теэд үйлэдбэриин үргэдхэхэдэ, хэрэглэг-[дэһэн] уһа сэбэрлэхэ ажал ехэ болохо. Тиимэ һэн тула [эдэ] барилганууды бариха, тэрэнэй хажуутаар, сэбэр-[лэг]дэһэн уһаяа үшөө дахин хэрэглэхэ арга бэдэрхэ ёһо-[то]й. Шэнээр баригдажа байгаа Сэлэнгын целлюлозо-кар-[то]ной комбинат үйлэдбэридөө нилээд ехээр сэбэр уһа [хэ]рэглэхэ юм. Энэ ушарһаа сэбэр уһа Сэлэнгэ мүрэнһөө [а]бажа хэрэглэгдэһэн уһаяа сэбэрлэн, дахишаа [хэ]рэглэхэ арга бэдэрхэ уялгатай.

Татаурово һууриндахи барилгын зүйлнүүдые бэлдэ-[дэ]г комбинадай, Хориин аймагай больницын, Кабанскын [ту]ханай фабрикын, Мухар-Шэбэрэй тоһоной заводой [у]һа сэбэрлэдэг түхеэрэлгэнүүд элдэб шалтагаанаар хү-[дэл]эгүй.

Тобшолон хэлэхэ болоо һаа, зарим барилгануудые муу [ша]нартайгаар бариһан, элдэб дутагдалнуудтайгаар ту-[ша]агаад, мэргэжэлгүй хүнүүдтэ найдаһаниинь гэмшэлтэй.

Улаан-Үдэ городой, аймагуудай Соведүүдэй гүйсэд-[хэ]хэ комитедүүд дурсагдаһан тогтоолой дүүргэлтые хи-[на]жа, байгаалиин баялигые сахин хамгаалха гуримуудые [эб]дэдэг ушарнуудта хатуу сэгиэлтэ үгэжэ, зэмэтэй пред-[прияти]нуудай хүтэлбэрилэгшэдые харюусалгада хабаадуул-[ха]гүй. Дээрэ хэлэгдэһэн дутагдалнууд республикын Ми-[нист]рнүүдэй Соведэй һаяхан үнгэрһэн заседани дээрэ [ш]үүмжэлэгдэжэ, хойшолуулалтагүй хэмжээ абахаар рес-[пуб]ликын министерствэнүүд, зургаанууд болон предпри-[ятин]уудай, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд уялгалагдаһан [бай]на.

Алдарта Байгал далайнгаа баялигые саашадань арь-[шалан], арад зоной аша туһада хэрэглэхэ гэбэл, манай [...] гүрэн түрын шиидхэбэринүүдые бүри мүһэн [дүүр]гэхэ хэрэгтэй. Энэ хадаа бүгэдэ арадай нангин уялга!

Республикымнай ажалай үдэр

ТҮСЭБӨӨ ҮЛҮҮЛНЭ

Бүхы ургасаяа түргэнөөр, гээлтэгүйгөөр хурлажа абаха. Эхэ орондоо элбэг ехэ таряа худалдаха гэжэ республика дотор гараһан үүсхэлые халуунаар дэмжэжэ, социалис мүрысөөндэ үргэнөөр оролсоһон манай ажахыда таряа хуряалга түгэсэхэ болоод байна.

Мүнөө совхоз дотор хамга 6 мянга гаран гектарай ургаса хуряагдажа абтаад байна гэхэ гү, али бүхы таряанай 75 процент сохигдоо. Ажахын тоогууд дээрэ бүхыдөө 64 гаран мянган центнер орооһон буунхай. Тэрэнһээ 14.579 центнерынь гүрэнэй амбаарта оруулагдаа. Нигэжэ совхозой ажалшад гүрэндэ орооһо худалдаха түсэбөө 40 процентээр үлүүлнэ. Мүнөө таряа тушаалга түлэг дундаа.

Совхозой механизаторнуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ үниинэй дүршэл ехэтэй комбайнернууд эрхим ажалай жэшээ харуулна. Ажахын дүршэлтэй комбайнер Николай Агафонович Евдокимов 5.278 центнер гаряа сохёод, мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Мүн Николай Иннокентьевич Макосеев 3.619 центнер, залуу коммунист Виктор Константинович Кравцов 3 мянга гаран центнер алтан таряа сохижо, энэ шухала хүдэлмэридэ горитойхон нэмэри оруулна.

Гадна ажахыда намарай паар хахалалга түлэг дундаа ябажа байна. Зүбөөр хахалагдаһан намарай газар хабар хахалһанда орходоо ходо доо үндэр ургасатай байдаг. Гадна намартаа газар ехээр хахалаад байхада, һүүлээрнь хабарай хүдэлмэридэ горитой хүнгэлэлтэ боложо үгэдэг. Жэшээнь, нёдондо жэл «Широкая Падь» гэжэ нютагта намар хахалагдаһан газар дээрэ гектар бүриһөө 24 центнер шахуу ургаса абахадамнай, харин хабарай паар дээрэхи таряанай ургаса гектар бүриһөө 18 центнер хуряагдаһан байна. Тиимэһээ энэ жэлдэ 3.200 гектар намарай паар хахалха түсэбөө эрид бэелүүлхын тула манай механизаторнууд бүхы арга боломжоёо эршэдэн ажаллана. Газарай хүрьһэ элдүүрилжэ байһан 7 трактористтын дунда эрхимлэжэ ябаһан Алексей Алимпьевич Родионов халаанайнгаа нормо үдэр бүри 150 процент дүүргэжэ, бүхыдэнь 412 гектар хахалаа.

И. РАЧИНСКИЙ,
Мухар-Шэбэрэй аймагай «Забайкалец» совхозой парткомой секретарь.

Хориин аймагай «Георгиевский» совхозой Ашангын һүнэй фермэдэ түрүү һаалишад олон. Тэдэнэй тоодо Ажалай Улаан Тугай орденто Мария Катина, Ханда Мурдонова, Александра Садовская гэгшэдые нэрлэмээр. Үнеэн бүриһөө ехэ һү һааха гэжэ эрмэлзэн ябадаг һаалишад хододоо магтаалтай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү һаалишан Мария Кашаповна Катина.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

НАМАРАЙ ПААР ХАХАЛАГДАНА

Харацайн совхозой механизаторнууд, таряашад намар паар хахалхада, ерэхэ жэлэй ургасын хэды зэргээр нэмэдэгые мэдэдэг болоһоор үниинэй. Энээнһээ гадна хабарай тарилгын эхилэмсээр хахалалга хэхэ техничэшье хүртэмжэ багатай байдаг, трактор бүхэнэй «ашаан» ехэдэдэг гээшэ.

Тиимэһээ эндэхи механизаторнууд хуряагдаһан полинуудаа дары хахалжа эхилдэг болонхой юм. Энэ жэл совхоз дотор 950 гектар намарай паар хахалагдаха түсэбтэй. Октябриин 1-нэй байдалаар, совхоз дотор паар хахалха түсэб дүүргэгдөөд байгаа.

Хуряалгын, тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэринүүдһээ сүлөөрһэн механизаторнууд Николай Дамдинов, Бэлигтэ Цыренжапов, Доржи Далаев, Федор Злыгостев, Михаил Корнаков гэгшэд халаан бүриингөө даалгабариие 105—120 процент дүүргэжэ, шангартайгаар хахална.

Энээнһээ урда иимэ хэмжээнэй намарай паар хахалдаггүй һэмди. Энэ жэл түсэбһөө холо үлүүлэн хахалхабди, — гэжэ совхозой ахамад агроном Дора Аюшеевна Очирова хэлэнэ.

Д. АЮШЕЕВ.
Зэдын аймаг.

Түсэбһөө гадуур 2 миллион 771 мянган түхэригэй продукци

Улаан-Үдын Железнодорожно районой промышленность продукци худалдаха жэлэй юһэн һарын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн байна. Түсэбһөө гадуур 2 миллион 771 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа.

Районой промышленна предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн социалис мүрысөөндэ оролсонхой. Олон коллектив энэ жэлэй гүрэнэй түсэбые, социалис уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

«Бурятэнерго» управлениин коллектив продукци худалдаха түсэбөө 102 процент дүүргээ. Унда харяадаг зүйлнүүдые хэдэг завод юһэн һара соо һайнаар ажаллажа гараа. Продукци худалдаха түсэб 120 процент дүүргэгдэһэн байна. Энэ туршада ажалай бүтээсэ 6 процентээр дээшэлүүлэгдээ.

Элдэб автомат приборнуудые бүтээдэг «Теплоприбор» заводой коллектив социалис уялгануудаа бодото дээрэнь дүүргэнэ. Продукци худалдаха юһэн һарын түсэб 104 процент хүргэгдөө. Энэ коллектив даабариһаа гадуур 316 мянган түхэригэй приборнуудые худалдаһан байна.

Локомотив-вагон заһабарилдаг заводой коллектив жэлэй эхинһээ хойшо һайнаар ажаллана. Продукци худалдаха даабари дүүргэгдээ. Мүн ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабари 101 процент хүргэгдэһэн байна. 2-дохи хилээмэнэй завод социалис мүрысөөндэ һайн үрэ дүнгүүдые туйлажа байна. Прибор бүтээлгын, авиационно заводуудай коллективүүд гүрэнэй түсэб, социалис уялгануудаа үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ оролдоно.

ЕРЭХЭ ЖЭЛЭЙ ТООСООГООР

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ арадай ажахын элдэб ашаа шэрэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ мүрысэжэ байһан Улаан-Үдын ашаанай автотранспортын 1-дэхи предприятиин жолоошод социалис мүрысөөндэ оролсожо, ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлжэ байна.

Энэ мүрысөөндэ хүдөө ажахын ашаа шэрэжэ байһан жолоошод шалгарна. Олон жолоошод автопоезднуудые жолоодон, ехэ ашаа шэрээ. 1-дэхи ГАП-ай 15 жолоошод жэлэй найма-юһэ һарын турша ашаа шэрэхэ жэлэйнгээ түсэб дүүргээ.

Мухар-Шэбэрэй аймагай Заганский колхоздо ашаа шэрэжэ байһан П. Н. Верхотуров, «Знамя Ленина» колхозой ашаа шэрэгшэ Г. Н. Чернов найман һара соо жэлэй түсэб дүүргэһэн байна.

Автопредприятиин эрхим жолоошодой нэгэн Владимир Петрович Потеряхин юһэдэхи табан жэлэй даабариие болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө жолоошодой дунда дэлгэрүүлээ һэн. Олон түрүү жолоошод тэрэнэй жэшээгээр мүрысөөндэ оролсожо, арадай ажахын ехэ ашаа шэрэхэ гэжэ оролдоһон юм. Мүрысөө үүсхэгшэ В. П. Потеряхин хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, табан жэлэйнгээ даабари болзорһоонь холо урид дүүргээ һэн.

Нүхэр Потеряхин энэ жэлэй эхинһээ мүн лэ һайнаар ажаллана. Тэрэ Хэжэнгын аймагай «50 лет Октября» совхоздо мүнөө ашаа шэрэжэ байна. Тиихэдээ һайнаар ажаллана, даабаряа холо үлүүлнэ. В. П. Потеряхин найман һара соо жэл соо шэрэхээр хараалһан ашаа шэрээд, ерэхэ жэлэй тоосоогоор ажаллажа эхилээ.

Ашаа шэрэхэ жэлэйнгээ түсэб дүүргэһэн жолоошодой олониинь автомашинадаа прицеп шагтагалжа, ехэ ашаа зөөдэг болоо. Мүн автомашинаяа һайнаар харууһална, жэжэ бужа заһабари саг сооһь хэнэ. Тиигэжэ автомашинануудаа һайнаар хүдэлгэнэ, һаадгүйгөөр ажаллана.

С. АЮШЕЕВА.

Тарган мяхан—малшадай гарта

Үхэр малые бэлшээн таргалуулха зунай һайхан саг үнгэрбэ. Зунай бэлшээриие һайнаар эмхидхэжэ, үхэр малые зунай хүхэ ногоондо зүбөөр адуулжа шадабал, шэгнүүрыень ехээр нэмээхэ арга боломжо бии. Тиимэһээ манай «Коммунизм» колхозой ажалшад, мэр эжэлтэд энэ асуудалда аргагүй ехээр анхаралаа хандуулаа.

Энэ жэлэй зунай бэлшээриие түрүүшын үдэрһөө эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ гэжэ малшаднай ехэтэ оролдожо, бүхы дүй дүршэлөө, арга боломжоёо гүйсэд хэрэглэн ажаллаа. Мүн Захаамина аймагай СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ колхозой гаргаһан үүсхэл һайшаажа, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаа юм. Тиигэжэ мал адуулагшадай дунда социалис мүрысөөн шэнэ эршэтэйгээр дэлгэрээ бэлэй.

Һаяхан энэ мүрысөөнэй дүнгүүд согсологдобо. Зунай бэлшээриин туршада үхэр бүхэнэй шэгнүүр сүүдхэдөө дунда зэргээр 793 граммаар нэмээ. Эбэртэ бодо мал адуулагшадай дундаһаа дүршэлтэй малшад Галина Мункуева, Геннадий Китаев гэгшэд онсо шалгараа.

Эдэ нүхэднай ниитын адууһа мал харуулалха талаар баян дүн дүршэлтэй болоһон хүнүүд. Тэдэнэр даажа абаһан малаа холын бэлшээридэ абаашажа адуулаа юм. Бэлшээриеэ һайн мэдэдэг һэн туладаа тэрэнээ ашагтайгаар хэрэглэхын түлөө нилээд оролдолго гаргаа. Бэлшээриингээ газарые хирэ хирэ болоод һэлгэжэ, зунай үедэ үхэрнүүдээ үдэр һүнигүй адуулдаг байһан. Тиигэжэ хаһа саргтань уһалжа, хэды хоноод лэ тэжээлэй дабһа эдюулжэ байгаа. Зунай аяма халуун үдэрнүүдтэ һэрюун, үндэр хира газарта гаргажа бэлшээдэг зааншалтай. Эдэ бүгэдын ашаар эдэнэр горитойхон амжалта туйлаад байна. Жэшээлхэдэ, Галина Мункуева харууһалдаг 153 толгой эрэ хашарагуудайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэдөө 1.340 граммаар нэмээгээ. Тиигэжэ совхозой мал адуулагшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эрхим дүнгүүдые туйлаа гээшэ.

Геннадий Китаев бэрхэ малшадай тоодо ороһоор үниинэй. Энэ нүхэр үнгэрэгшэ зундаа 158 хашараг ябала һайн бэлшээритэй газарта харууһалжа гараа. Нүхэр Китаев зунай бэлшээриин үедэ хашараг бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдөө дунда зэргээр 1.117 граммаар дээшэлүүлээ.

Мал адуулагшад Цырен-Дондок Цыденов, Дигмелашвили гэгшэд баһал һайн үрэ дүнгүүдтэйгээр ажаллажа гараа.

Иигэжэ манай колхозой малшад зунай бэлшээриин хугасаа соо малай шэгнүүр дээшэлүүлжэ тобир тарган болгожо, үнэгүй мяха гүрэндэ худалдаха талаар абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргээ.

Ц-Д. ДОРЖИЕВА.
Яруунын аймаг.

БАМ-ай барилгада шухала хэрэгтэй материалнуудые саг дары зөөхэ гээшэ ехэ удха шанартай. Тиимэһээ энэ хэрэг тон дүршэлтэй, урагшаа һанаатай жолоошодто найдагдадаг. Ашаа зөөхэ хэрэгтэ ехэ анхарал саг үргэлжэ хандуулагдажа байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү жолоошодой нэгэн Филипп Золтоев.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Пропагандистнарай семинар

Партиин обкомой политическэ гэгээрэлэй байшан партийна, комсомолой һуралсалай пропагандистнарай һуралсал эмхидхэжэ дүүргэнтэжэ байна. Эдэ үдэрнүүдтэ партийна һуралсалай дээдэ шатын пропагандистнарай семинар үнгэрэгдэбэ. Колхозууд болон совхозуудһаа, эмхи зургаануудһаа болон организацинуудһаа лунда һургуулинуудһаа теоретическэ семинарнуудые хүтэлбэрилэгшэд семинарта хабаадаа. «Партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр КПСС-эй теориин, политикын гол шухала асуудалнууд» гэһэн темээр эдэнэрэй һуралсал эмхидхэгдээ. Гурбан үдэрэй туршада партиин XXV съездын материалнуудаар лекцинүүд уншагдаа. Мүн арбадахи табан жэлдэ Буряадай АССР-эй үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхэ тухай, партиин съездын эрилтын ёһоор үзэл сурталай хүдэлмэри һайжаруулха тухай, мүнөөнэй эрхэ байдалда буржуазна, ревизионис номнолтой тэмсэл ябуулха тухай асуудалнуудаар пропагандистнар лекцинүүдые шагнаа.

Пропагандистнарай урда КПСС-эй обкомой секретарь **А. А. Бадиев**, партиин обкомой таһагуудые даагшанар **Б. Н. Николаев**, **С. Л. Ошоров**, пропаганда, агитациин таһагые даагшын орлогшо **Д. Б. Шагдуров**, эрдэмтэд-экономистнууд **И. М. Занданов**, **Б-М. Б. Балданов**, **В. К. Дырхеев** гэгшэд лекцинүүдые уншаһан байна.

Һүүлдэнь КПСС-эй обкомой лектор **А. С. Серебряков** уласхоорондын байдалаар лекци уншаа. Семинарта хабаадагшад этнографическа музей ошожо хараа.

Сагаан эдеэ элбэгжүүлнэ

ГУСИНООЗЕРСК. (**Телефоноор абтаба**). Агуу Октябриин революциин 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдажа дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишад һү һааха, гүрэндэ тушааха байгша оной III кварталай түсэб үлүүлэн дүүргэжэ амжаба. Эндэ илангаяа Залаагай фермын коллектив онсо шалгараа. Түрүү һаалишад Т. Закирова, Е. Лхасорунова, Д. Гылыкова гэгшэд жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө һү ехээр һааха зорилгоёо үлүүлһэн байна.

Мүнөө колхозой һаалишад үнеэдэй һү шэмэ доошолуулхагүйн тула нэмэлтэ тэжээл буйлуулан үгэжэ, сагаан эдеэ зунайхиһаа дутуугүйгөөр элбэгжүүлжэ байнхай.

Р. БАЛДАНОВ.

АЖАЛАЙ ВЕТЕРАН

Котелнуудай ахалагша машинист Владимир Семёнович Москалев Улаан-Үдын ТЭЦ-тэ 24 жэлэй туршада ажаллана. Ажалай ветеран В. С. Москалев ТЭЦ-эй хүдэлмэриин бүхы технологическа гурим һайн мэдэдэг юм.

Тэрэ өөрөө эрхим һайнаар ажаллахынгаа хажуугаар залуушуулда олон жэлэйнгээ дүй дүршэл дамжуулан үгэнэ.

Олон жэлдэ эрхим һайнаар ажаллажа байһанайнгаа түлөө нүхэр Москалев магтаал, шагналнуудта хүртэһэн юм. КПСС-эй обкомой, райкомой, СССР-эй энергетикын ба электрификациин министерствын, «Бурятэнерго» управлениин Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаа.

Орон соогуур аяншалхань

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС-ай [...]) Анголые сүлөөлхын [...] арадай хүдэлөөнэй (МПЛА) Түрүүлэгшэ, Анго[лын] Арадай Республикын [През]идент нүхэр А. А. Не[то] тэрэнэй толгоилжо ерэ[һэн] МПЛА-гай партийно-гүрэ[нэй] делегаци Ташкент ошо[хо]еэ октябриин 11-дэ Ленинградһаа мордоо. Энэ делегациие КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй Ленинградска обкомой нэгэдэхи секретарь Г. В. Романов, КПСС-эй Ленинградска горкомой нэгэдэхи секретарь Б. Н. Аристов, Ленсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Л. Н. Зайков гэгшэд үдэшэбэ.

[СССР-эй] ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум нүхэр Мефодий Наумович **Свешниковэй** [...] гараһантайнь дашаа[...]лан, тэрэниие СССР-эй Гүрэнэй банкын правлениин түрүүлэгшын уялгаһаа сүлөөлбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум нүхэр Владимир Сергеевич **Алхимовые** СССР-эй Гүрэнэй банкын правлениин түрүүлэгшээр томилоо.

(ТАСС).

ДҮНГҮҮД СОГСОЛОН ГАРГАГДАА

Октябриин 11-дэ РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй заседани боложо, РСФСР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб ба социалис уялгануудые 1976 оной юһэн һарын турша соо дүүргэлгын дүнгүүд, гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэлэй дүнгүүд, КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдэй, Казахстанай партийно-ажахын эдэбхитэдэй зүблөөн дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ доторхи заабаринууд ба һанамжа дурадхалнуудай үндэһөөр республикын арадай ажахые саашадань хүгжөөхэ зорилгонууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Гүрэнэй түсэб ба бюджедые байгша оной юһэн һарын турша соо дүүргэлгын дүнгүүдые шэнжэлхыень 1976 оной түсэб болон социалис уялгануудые дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын тула шухала бүхы хэмжээнүүдые абахыень РСФСР-эй министерствэнүүд ба албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдые, автономито республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, крайгүйсэдкомууд ба облгүйсэдкомуудые, Москва болон Ленинград хотонуудай гүйсэдкомуудые РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет уялгалба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдтэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев заседани дээрэ үгэ хэлээ.

БУРЯАДАЙ, ЯХАДАЙ АССР-эй, ШЭТЫН ОБЛАСТИИН АЖАЛШАДАЙ СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ 1976 ОНОЙ ЯНВАРЬ—СЕНТЯБРЬ ҺАРАНУУДАЙ ЗАРИМ ДҮНГҮҮД

	Түсэбэй дүүргэлтэ (проц.)		
	Буряадай АССР	Яхадай АССР	Шэтын область
ПРОМЫШЛЕННОСТЬ			
Продукци худалдалга	99,8	101	100.2
Ажалай бүтээсэ	99,1	99.2	99,6
Промышленна предприятинуудай тоо—бүхыдөө	177	129	207
Тэрэ тоодо продукци худалдаха даабаряа дүүргээгүй предприятинуудай тоо	40	26	47
Бүхы предприятинуудай тоо процентээр	23	20	23
ХҮДӨӨ АЖАХЫ			
Мал ажалай гол продуктнуудые бэлдэлгэ (гүрэндэ худалдагдаһан продукциин хэмжээн)			
мяхан	75	108	95
һүн	95	103	97
үндэгэн	121	112	111
нооһон (жэлэй түсэбтэ)	96	—	98
Газар тарялангай гол продуктнуудые бэлэдхэлгэ (худалдан абалга бүхыдөө, жэлэй түсэб)	—	—	—
Ороохон (октябриин 5-най мэдээгээр)	34	—	37
Хартаабха (октябриин 4-нэй мэдээгээр)	75	96	40
Огородой эдеэн (октябриин 4-нэй мэдээгээр)	25	66	27
КАПИТАЛЬНА БАРИЛГА			
Гүрэнэй түсэбэй капитальна һомололго—бүхыдөө	96	98	83
Тэрэ тоодо барилга хабсаралгын хүдэлмэри	92	97	87
Барилгануудта үгтэһэн капитальна һомололго:			
Һургуулинуудай барилгада	79	140	79
Хүүгэдэй эмхи зургаанай барилгада	76	96	72
Больница ба поликлиникэнүүдэй барилгада	110	95	60
Гэр байра ашаглалгада оруулалга (байрын талмай бүхыдөө)	70	53	65
Өөһэдын хүсөөр бүтээгдэһэн подрядна хүдэлмэриин хэмжээн	97	103	92
Ажалшадай хэрэглэмжэ хангалга			
Хэрэглэмжэ хангалгын хэмжээн бүхыдөө	98	103	99,5
ХУДАЛДАА НАЙМААН			
Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай эд бараанай рознично эрьесэ (нэмэлтэ даабаритайгаар)	101	99,7	99,0

БУРЯАДАЙ АССР-эй СТАТИСТИЧЕСКЭ УПРАВЛЕНИ.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри дүүргэхын түлөө

УРАЛАН НАРИЖУУЛАГШАДАЙ ХУБИТА

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриие оньһожоруулха хэрэгтэ уралан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшодой дүүргэдэг үүргэ тон ехэ. Тэдэнэр үйлэдбэриин нөөсэ, арга боломжонуудые элирүүлэн хэрэглэхэ олон үнэтэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, аша туһатай ехэ хүдэлмэри хэдэг юм.

Шэнэ юумэ үүсхэгшэд арбадахи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубита оруулха зорилгоор социалис уялга абанхай. Энэ жэлэй түрүүшын хахадай туршада үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн уралан нарижуулгын болон ухаалан зохёолгын дурадхалнуудай экономическа ашаг урэнь нёдондо жэлэй энэ үеынхиһөө 200 мянган түхэригөөр ехэ байба.

Хэдэн мянгаад хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Жэшээлхэдэ, авиазаводой инженер Н. Свиридов хахад жэлэй хугасаада уралан нарижуулгын найман дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн байна. Эдэ дурадхалнуудһаа абтаһан экономическа ашаг урэнь инженерэй жэл соо абадаг салин хүлһэнһөө һураггүй ехэ болохо юм.

51 мянган түхэригэй алмалта хэгдээ гэжэ 115-дахи оньһожоруулмал нүүдэлэй колоннын инженер В. Филипповэй эдэбхи үүсхэлэй өөрынь дэбтэртэ бэшээтэй. Энэ нүхэр хахад жэлэй туршада техническэ орёо ехэ хоёр асуудал шиидхэжэ шадаа. Тэдэ дурадхалнуудайнь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэхэдэ, иимэ хэмжээнэй экономическа ашаг урэ абтаа.

Республикымнай габьяата уралан нарижуулагша, прибор бүтээлгын заводой толгойлогшо Н. Хакимовай уралан нарижуулгын дурадхалнууд ажалай гаргашые 2595 нормочасаар хорооохо арга олгоһон байна. Улаан-Үдын ТЭЦ-эй слесарь В. Волковой эдэбхи үүсхэлтэ ажалай ашаар үйлэдбэриин хэдэн шухала асуудал шиидхэгдээ.

Прибор бүтээлгын, авиационно заводуудай, ашаанай автотранспортна 2-дохи предприятиин, оёдолой «Туяна» нэгэдэлэй уралан нарижуулагшад ба ухаалан зохёогшод энэ табан жэлэй эхинһээ хойшо эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллана.

Хахад жэлэй туршада хэгдэһэн техническэ эдэбхи үүсхэлэй хүдэлмэриин урэ дүнгүүдые шэнжэлэн хараха, уралан нарижуулагшадай табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ оруулдаг туһа нэмэри дээшэлжэ байна.

Гэхэтэй хамта, зарим коллективүүдтэ ажалшадай эдэбхи үүсхэл дээшэлнэгүй, үйлэдбэриин ашаг урэ дээшэлүүлхэ арга боломжонууд хүсэд хэрэглэгдэнэгүй.

Үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхээр оруулагдаһан дурадхалнуудые саг соонь хаража үзэхэ хуби заяаень шиидхэхэ гээшэ ехэ шухала хэрэг болоно. Дурадхалнууд 15 хоногой болзор соо харагдажа үзэгдэхэ ёһотой юм. Хэрбээ хаа хаанагүй энэ болзорой нарин нягтаар сахигдаад байгаа һаань, техническэ шэнэ һонин юумэ үйлэдбэридэ дары хэрэглэгдэхэ байна. Гадна уралан нарижуулгын дурадхалай саг болзор соогоо харагдажа үзэгдөөд, автортань мэдээсээд байхада, тэдэнэр урмашажа, техническэ эдэбхи үүсхэлэй ажалда бүри шуналтайгаар хабаадалсадаг байна.

Энэ талаар республика доторнай ехэ хубилалта болоогүй гэхээр. Урданайхидаал мэтэ уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын дурадхалнууд дунда зэргээр 37 хоногой туршада хаража үзэгдэһэн зандаа. «Бурятэнерго» управлениин предприятинуудта дурадхалнууд аяар хоёр һара соо харагдана. Тиимэһээ энергетигүүдэй техническэ эдэбхи үүсхэлэйнь экономическа ашаг урын нёдондо жэлэй түрүүшын хахадай урэ дүнгүүдһээ бага байһаниинь гайхалтай бэшэ.

Үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхээр абтаһан дурадхалнуудай горитой ехэ хубинь саг соогоо нэбтэрүүлэгдэнэгүй. Шэнэ гэжэ тоологдоһон үнэтэ дурадхалнуудай 1500 шахууень үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээгүй байна. Энэ ушарһаа боложо республикымнай арадай ажахы 2 миллион шахуу түхэригэй экономическа ашаг урэ дутуу абаа.

Уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэг хүсэд һайнаар гуримшуулагдаагүй. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын целлюлозно-картонно комбинатда оруулагдаһан дурадхалнуудай 59 процентнь үйлэдбэридэ хэрэглэгдэһэн байна. Шэнэ техникэ нэбтэрүүлхэ, эмхидхэлэй, техническэ хэмжээ ябуулга бэелүүлхэ түсэбтэй предприятинууд шэнэ дурадхалнуудые саг соонь хэрэглэн нэбтэрүүлнэ. Иимэ түсэб зохёоһон олонхи предприятинуудта туршалгын бригаданууд уралан нарижуулагшадай эдэбхитэйшүүлэй бүлэгүүд, бригаданууд эмхидхэгдэнхэй.

Үйлэдбэридэ хэрэглэгдэһэн 100 дурадхал бүхэнэйнь 66 дурадхал экономическа талаараа тоологдожо, шэнжэлэгдэжэ үзэгдэнэ. Энэ хэрэгтэ хахад жэл соо мүн лэ хубилалта болоогүй байха юм. Зарим предприятинуудта оруулагдаһан олон дурадхалай экономическа ашаг урэнь тоологдожо үзэгдэнэгүй. Тиимэһээ ажалай нормо, материал, электрын элшэ гаргашалха лимит харагдажа тодорхойлогдоногүй. «Бурятстройматериалы» нэгэдэлэй предприятинуудта оруулагдаһан дурадхалнуудһаа абтаха ашаг урэнь шэнжэлэгдэн тоологдоногүй. Мүн иимэ ушар ой модоной промышленностиин предприятинуудта үзэгдэнэ.

Энэ жэлдэ республикымнай предприятинуудта техническэ орёо зорилгонуудые шиидхэхэ хараа шэглэл баримталагдажа эхилээ. Энээнэй ашаар уралан нарижуулгын дурадхал бүхэнэй экономическа ашаг урэнь 14 процентээр дээшэлбэ. Барилгын организацинуудай ба Зэдын вольфрам молибденэй комбинадай эдэбхитэйшүүл техническэ орёо зорилгонуудые шиидхэдэг болоо.

Буряадай барилгын управленидэ нэбтэрүүлэгдэһэн дурадхал бүхэниие хаража үзэхэдэ, дунда зэргээр 8 мянган 900 түхэригэй ашаг урэ үгэһэн болоно. Энэнь республикын дунда зэргын хэмжээнһээ аяар зургаа дахин ехэ.

Нёдондо жэлэйхитэй сасуулхада, гологдоһон, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхээр бэшэ гэжэ сэгнэгдэһэн дурадхалнуудай тоо үсөөрһэн байна. Иимэ баримта юу харуулнаб гэхэдэ, үнэтэ дурадхалнууд олошороо, эдэбхитэйшүүлдэ үзүүлдэг туһаламжа һайжараа. Мүнөө үеын эрилтэдэ хүрэмэ дурадхалнууд оруулагдадаг болоо. Мүн хүдэлмэришэд, инженер, техникүүдэй эдэбхи үүсхэл дээшэлээ.

Ажалшадай эдэбхи үүсхэл хүгжөөн дэлгэрүүлхэ, «Хүдэлмэришэнэй эдэбхи үүсхэлдэ — инженерэй туһаламжа, дэмжэлгэ» гэһэн уряатай хүдэлөө дэмжэхэ шухала болоо. Тиигэжэ научно-техническэ дэбжэлтэ түргэдхэхэ, партиин XXV съездын хараалһан зорилго бэелүүлхэ хэрэгтэ горитой хубита оруулагдаха байна.

Н. МАЛЬЦЕВ.
ВОИР-ой областной соведэй түрүүлэгшэ.

ЭРХИМҮҮДЭЙ НЭГЭН

Хиагтын аймагай Хяагтын совхоздо энэ жэлдэ 15... гектар газарта һайн шанартай шэниисэ ургуулжа, мүнөө ...рэнээ хуряажа дүүргэнхэй.

Таряа хуряалгын халуун хүдэлмэридэ Баир Самда...вай хүтэлбэрилдэг бригадынхид шалгаржа гараа. Бү... хабарай тарилгын үедэ энэ бригадынхид полиёо һайн шана...тайгаар тушаахын түлөө гэһэн мүрысөөнэй эхи аймаг соог... түрүүлэн гаргаа һэн.

Бригадынхид хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ шадаа. Тэдэнэй ...ёр полинь энэ жэлдэ һайн шанартайгаар тушаагдаа юм. Тии... гэжэ тэдэнэрэй полинууд хүндэтэ тэмдэгтэ хүртэһэн байна...

Эдэ полинууд дээрэ совхозой зарим механизаторнууд... нэгэн Владимир Осеев хүдэлһэн юм. Дүршэл ехэтэй комбай...нер энэ жэлдэ арба юһэдэхи жэлээ таряа хуряалгада хаба...далсана. Үнгэрэгшэ табан жэлдэ эрхим һайн хүдэлмэриш...гөө түлөө тэрэ ВДНХ-гай мүнгэн медальда хүртэһэн юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү комбайнер В. Осеев таряа ху...ряалга дээрэ.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото...

ЧЕМПИОН АЛДАРАА СУУРХУУЛЬ ААР...

Бүри һая болотор шахуу хура бороотой байһанаа, һүүлэй үедэ Хёлгын эдагаар тэнгэри үргэлжэдөө сэлмэжэ, аали намдуухан, угаа зохидхон наратай дулаан үдэрнүүд тогтобо. Одоошье газар дэлхэй элдэб үнгөөр һолонготон, ээлүүдгүй гоёор үзэгдэнэ. Илангаяа тала дайда, таряалангай талмай үргэлжэдөө алтарма шара үнгөөр долгилоод, үзэсхэлэн һайханаар харагдана. Эндэһээ, Хабчаг үндэрэй хаяаһаа, сэхэ зүүлжээ Хёлгын эрье тулатараа нэмжыһэн таряалан дээрэ эртэ үглөөнһөө харанхы һүни болотор трактор агтын, «талын онгосо» комбайнуудай хүнхинөөн огто замхахаяа болиһоор үнихэнэй...

— Тиимэшье байнгүй яаха юм,—гэжэ урданай механизатор Рабданов үгэ залгана.—Орооһо таряанай ургаса бидэнһээ дулдыдахань эли. Юрэдөөл, үбгэн залуугүй бултадаа оролдоно гээшэбди. Хэмнай ахиха юм, бү мэдээ. Шанга шанга хүбүүд бии даа...

Нээрээшье, Гомбожаб Дашиевичай хэлээшэ зүйтэй байгаа. Энэмнай өөрөө мүнөө комбайн жолоодожо ябанхай. Түрүүшынхеэ бэшэ ааб даа, 16—17-дохи жэлээ. Дүй дүршэл ехэ, ажабайдалай жама еһо хүсэд мэдэхэ. Имэл хадаа, тиигэжэ хэлэһэниинь тухайлагдаа һэн.

Үнэхөөрөө, Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд сагай уларилай хэды хүшэр байбашье, муу бэшэ таряа ургуулаад, орооһото ургамалнуудаа гээлтэ хоролтогүйгөөр саг соонь богони болзорто, һайн шанартайгаар абахын түлөө шармайн оролдожо байнхай.

Энэншье ойлгосотой ха. Юуб гэхэдэ, тус колхоздо хэхэ, бүтээхэ, юумэн, илангаяа энэ намар ехэхэн даа. Жэшээлэн хэлэхэдэ, хамта дээрээ аяар 9 мянга гаран, тэрэ тоодо гансахан шэниисэ —4688 гектар хуряаха ёһотой. Энэнь нёдондонойхиһоо һураггүй ехэ болоно. Тиихэдэ һолоомоёо суглуулхаһаа, паар хахалхаһаа эхилээд хойшолуулангүй хэхэ, бүтээхэ ажал хэрэгүүд мундахаар бэшэ. Эдэ бүгэдөө хүсэд лэ ойлгоһон хүнүүд энэ намартаа амарха, унтахаяа мартанхай шахуу хүдэлжэ, хүндэтэй, магтаалтай ябана гээшэ. Тэдэнэй дунда бүхы Сэлэнгын аймагай эрхим хүнүүдэй нэгэн, Ноёхоной мэдэ... кэ комбайнер нүхэр Лу... орохо ёһоороо оролсоно. Бадма Чойдонович одоо... даа механизатор солотой болоһоор үнинэй суурхажа ябаһан хүн. Тэрэниие нютагайхидынь ехэл хүндэлдэг. Олохон хүнүүдһээ тэрээн тухай магтаалай үгэнүүдые хэлэхыень нэгэнтэ бэшэ дуулаа һэм. «Машина техникээ арбан хургандаал али мэдэхэ»,—гэжэ Түхэмэйн бригадынхид хөөрэлдэжэ байдаг. «Дүрөө хүндэ үгэхэгүй хүн даа» гэхэ мэтээр Мэнгэйн зон зугаа тараадаг. Тиигээд, ажалайнь намтар һанажа, һайн һайхан мүрэнүүдые зураглаха бодол түрэхэ. Эгээл тиимэ ушараар энээхэн үгэнүүдшье мүндэлһэн юм гээд мэдэрэе.

Нютагай зоной нюдэн хурса, үгэнь мэргэн. Юушье гэжэ нэмэхэбши даа. Үнэн сэхэ ажалайнгаа түлөө Бадма Лудупович «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагдаһан. Талын «онгосо» жолоодожо эхилһээр муу гүүлээгүй, аймагайнгаа «Алтан хоолос» гэһэн дамжуулгын шанда хүртэжэ, чемпион алдартай болоһон хүн. Харин мүнөөшье нэрэ солоёо алдахагүйн түлөө аһан шадалаараа оролдожо байнхай. Уялгань ехэ, хүндэтэй ба харюусалгатай—аяар юһэ мянган центнер таряа сохихо гэһэн.

—Иимэ уялга манай эндэ урдань хэншье абаагүй юм. —гэжэ Түхэмэй тракторна тариан ажалай бригадын бригадир нүхэр Бадмаев хөөрэжэ һуугаа һэн.—Мүнөө ехэ ама гараад яахамнайб. Энэ намарай урэ дүн Бадма Лудуповай бэлиг шадабари, шадал тэнхээ харуулна бээз. Доогуур хэлэхэдэ, би досоогоо найдагшаб. Юрэдөө бэрхэ, бэрхэ хүбүүд биил ха юм. Тэрээнтэй мүрысэжэ ябааша Сергей Цыренжаповые харагты даа. Габьяата механизатор нэрэ зэргэтэй, дүрөө миил хүндэ алдахагүй байха. Хүдэлжэ эхилбэл, шунан ородог заншалтай. Иимэ зондоо сохом найдадагбди...

Зүгөөр найданшьегүй яаха бэлэй. Доржи Дамбаевич дэмы юумэ миил хиидхүүлжэ һуухагүй. нэгэл оншо, тодхолыень тудажа хэлэһэн байдаг. Иимэл хадаа шударгы мэргэн хүнүүдые хүмүүжүүлэн ябадаг хаш. Кубаниин таряашадай КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ эльгээһэн бэшэгтэй танилсаад байхадаа, үнэн зүрхэнһөө дэмжэжэ, бригадынгаа арга боломжые хаража үзэһэн юм. Тиихэдэл солото механизатор Бадма Лудуповые социалис мүрысөөнэй үүсхэлшэн болгожо дэбжүүлһэн байгаа. Иимэ дурадхалай ороод байхада нүхэр Лудупов удааншье боломжолжо һуугаагүй пэн. Тиигээд, тэрэ өөрөө СКД-5 түхэлэй «Сибиряк» комбайн даажа абаад, сүм заһабарилжа ороо бэлэй. Нэн түрүүн комбайнайнгаа бүхы түхеэрэлгэнүүдые һайнаар тодхожо, зүбөөр тааруулаа, нүхэһүбыень орооһоной гээлтэдэ орохогүй болоторнь бүглэһэн байна. Хуряалгын халуун хаһада гансахан үдэртөө ажаллаха бэшэ, харин һүниндөө хүдэлхын тула, гэрэл үгэхэ прожектор тодхоо юм. Энэнь мүнөө ёһотой

Зурагла...

туһаламжа үзүүлнэ. Эдэ...
гэдын ашаар үдэр бүри...
моёо хоёр дахин ...
дүүргэжэ, бусадтаа ...
харуулна. Ушар иим...
тэрэнэй абаһан уял...
дүүргэхэ байһандань ...
шье һэжэг түрэнэгүй. ...
дааб гэхэдэ, нүхэр Лу...
одоошье үнэн сэхэ, зор...
доо хүрэжэл һаладаг ...
бшуу даа. Талынгаа «...
со» дээрэ гаража, ш...
лаа барижа һуубал ...
рэй унажа. саашаа ...
аргагүй болотор лэ хүд...
гуримтай. Хэрбээ ко...
найнгаа ямар нэгэн ю...
эбдэрһэн байбал. ...
саг дороо заһаагүйдөө ...
хэ, унтахашьегүй.

— Заримдаа дутуу ...
даяа ойлгонгүйшье, ...
гоош һаа, заһаха гэж...
донгүй үнгэршэхэ ушар ...
олон дайралдадаг. Би ...
ушарые ехэтэ анхаран ...
жа байдагби,—гэжэ ...
зүрхэнһөө Бадма Чо...
вич хөөрэжэ һуудаг. —...
һан юумэ һурагр та...
гүй гэдэгтэл, бидэ нэг...
дүршэлтэй ахамад ...
асуудалда онсо анх...
табижа байха ёһот...
гээд һанадагби. Ю...
дайралдаһан лэ га...
энээн тухайгаа һануу...

Зүйтэйл үгэнүүд ...
бээз. Голынь оложо, ...
лынь барижал хэлэһэн ...
гаал гээд һанагдана. ...
һаа хойшо ажал хүдэл...
амта һайса мэдэрһэн ...
захяа заабари имэл ха...
даа.

...Түхэмэй нэлэнхы ...
таряалан шарабтар ...
үдэшын наранай элшэ ...
доро алтаран байна. Т...
соогуур мүнөө «талын ...
со» жолоодожо ябааша ...
ма Лудупов сэхэ ...
шэртэнхэй. Зориг ехэ, ...
бодолынь һайхан. ...
һайхан урагшаа һана...
сээжэ зүрхэ билтарма ...
ехэтэй хүн һанаһанаа ...
лүүлхэ, түйлэһанаа ...
хаха байха. Би энээ...
сохом этигэнэб.

Ив. ОЧОРО...
Сэлэнгын аймаг.

БЭРХЭТЭЙ БАЙДАЛАЙ ТОХЁОЛДОБОШЬЕ

Сагай уларил гээшэмнай заримандаа оройдоо хүлеэгдээгүй бэрхэшээл ушаруулдаг гэжэ үнинэй мэдээжэ ааб даа. Теэд энэ жэлдэ иимэ юумэн тохёолдохо гэжэ огто һанаагүй байгаабди.

Ушарынь юуб гэхэдэ, байгша ондо хабартаа, зунай эхеэр бага зэргэ гандуу байгаашье һаань, тарилгын хүдэлмэриин саг соогоо, эрхим шанартайгаар хэгдэһэнэйнь, илангаяа сэбэр болон намарай паарай горитой хахалагдаһанай, зарим газарта минеральна үтэгжүүлгын оруулагдаһанай ашаар таряанай ургаса яһала һайнаар гараа һэн.

Юрэдөөл, хэрбээ нёдондо бүхы таряалангай гектар бүриһөө 15 центнер орооһо хуряаһан һаа, энэ жэлдэ тэрэнһээ үшөөшье дээшээ ургаса абахабди гэжэ һанажа байгаабди.

Теэд энэ үедэл хүлеэгдээгүй юумэн болошоо. Таряанай ургасын түлэг эдеэшэжэ, зариманайнь һүя эдеэгээ һаяа хүсөөд, орооһонойнь хатуухан болоходо байтар августын һүүл багаар хэдэн удаа хүйтэн хюру уһажа, ехэхэн хохидол ушаруулаа. Тэрэ хюруудэ ороһон таряанай орооһон наршагар, гүрэндэшье худалдаха, урэһэ хүрэнгэдэшье хааха аргагүй муу байшоо. Нигэжэ гектарай 15—16 центнер ургасын гараха таряалан дээрэһээ мүнөө га бүриһөөнь сэзнхилээл 8.5—9 центнер орооһон абтана.

Хэды иимэ орёо бэрхэтэй эрхэ байдалда ургаһан юумыень нэгэшье гээлтэгүйгөөр адхашье орооһо унагаангүй, гонзойхошье хоолосо тээнгүй хуряажа абахын түлөө оролдохоһоо ондоо аргагүй байгаа. Тиимэһээ совхозоймнай механизаторнууд бүхы хүсэеэ эршэдхэн хүдэлбэ. Ургаһан лэ юумыень сэбэрээр хуряажа абаа һаамнай, адууһа малда эдюулхэ орооһо таряанай зүйл горитой абтаха гэжэ мэдэнэ бшуу.

Ойрын хоёр-гурбан үдэр соо бүхы таряагаа хуряажа дүүргэхэмнай. Тиихэдэ совхозой нэгэдэхи тракторно-таряан ажалай бригадынхид (бригадирынь А. Е. Андриевский) бүхы 2500 гектар таряагаа сүм хуряажа дүүргээд, мүнөө ажахынгаа хоёрдохи бригадада туһалжа байна. Мүн таряа хадаха ЖВН-6 түхэлэй жаткатай 6 комбайнань хүршэ Худанай совхозой таряа хадалсахаяа ошонхой.

Энэ жэлэй ургаса хуряалга хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ орёо бэрхэтэй байгаа гэжэ хэлэхэ хэрэггэй. Таряанай ургасын хюруудэ сохюулжа хүлдэһэнһөөнь гадна, үшөө энэ жэлдэ намартаа хуряалгын үедэ хура бороо ехээр орожо, горитой һаатал ушаруулаа. Мүн зунай ехэ аадарай һүүлдэ хада гүбээ газарай ташалангай таряалан уһанда нуража, хуу ганга жалга болоод, тэндэхи таряае хадаха, хуряахада бэрхэтэй байба.

Байгша ондо совхоздо 25 комбайн ургаса хуряалгада хүдэлөө. Тэдэнэй 8-иинь таряа амяарлан хадаа, бэшэниинь баал суглуулжа сохёо. Агрегадууд гол түлэб бүлэг бүлэгөөрөө хүдэлгэгдөө.

Тиигэжэ мүнөө комбайнаар сэхэ хуряахаар үлэһэн 400 гектар обёосһоо бэшэ таряамнай хуу амяарлан хадагдаа, хуряагдаа гээшэ. Тэрэнэй ашаар лэ хюруудэ сохюулһаншье һаа, таряанай зарим орооһониинь муу бэшэ шанартайгаар абтанхай.

Сагай уларилай иимэ бэрхэшээл ушаруулаашье һаань, манай комбайнернууд урма зоригоо мохоонгүй, бүхы мэргэжэл шадабари, хүсэл эрмэлзэлээ зорюулан, эршэмтэйгээр мүрысэжэ хүдэлөө. Хадагдаһан баал суглуулһан агрегадуудай комбайнернуудай дундаһаа Сергей Дамбаев түрүүлжэ ябана. Тэрэ лаб дээрэ 470 гектар газарай дээрэһээ 3500 центнер таряа сохёо. Үнинэй комбайнер Василий Андриевский 460 гектар газарай ургаса хуряажа, тэндэһээ хамта 3300 үлүүтэй центнер орооһо сохижо абаа. Нёдондо совхоз соогоо таряа хуряалгын чемпион байһан комбайнер Василий Нестерев 3000 центнер таряа сохинхой. Түрүүшын үдэрһөө таряа баал болгон габшаһан комбайнернууд тооһоо Цыбик-Доржо Базаров. Чимит-Доржо Цыденов гэгшэд хүдэлмэриин 20 үдэр соо тус тустаа 620—630 гектарай ургаса унагаагаад, мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлэнхэй.

Тооложо үзэхэдэмнай, мүнөө жэлдэ бүхыдөө 35 мянган центнер орооһон абтахаар байна. Тэрэнэй 13 мянган центнерынь урэһэндэ хаагдаха, үшөө 17 мянган центнерынь малай эдихэ тэжээлдэ оруулагдаха юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ ерэхэ жэлэйнгээ ургасада анхаралаа хандуулан, урэһэ хүрэнгөө сэбэрлэжэ, таряанайнгаа һолоомо суглуулжа, намарай паар хахалжа байнабди. Хоёрдохи отделениин таряанай тоог (даагшань П. Е. Нестеров) дээрэ урэһэнэй таряан үдэр һүнигүй сэбэрлэгдэнэ. Түрүүшын 2 мянган центнер шэниисын, 700 центнер обёосой урэһэн сэбэрлэгдэжэ, гол түлэб хоёрдохи класста хүргэгдөө.

Намарай паар хахалалга дээрэ К-700 түхэлэй—хоёр, ДТ-74 түхэлэй—6 трактор хүдэлгэгдэнэ.

И. РУБЦОВ.
Хэжэнгын аймагай Чисаанын совхозой директор.

834-дэхи СМП-гэй коллектив тухай һайшаалай үгэнүүдые хэлэмээр. Тэдэнэр даалгагдаһан объектнүүдээ болзорһоо урид, һайн шанартайгаар тушааха гэжэ саг үргэлжэ оролдожо байдаг. Хүдэлмэридөө эрилтэ ехэтэйгээр хандадаг, урагшаа һанаатан хүдэлмэришэд эндэ олон. Тэдэнэй тоодо автокрановщик Леонид Кузнецов, шулуушан Федор Васильев гэгшэдые нэрлэмээр. Тэдэнэр халаанайнгаа даабари саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэжэ байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 3-дахи разрядай шулуушан Федор Васильев.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

СОВЕТ ОРОН: ШЭНЭ ҺОНИН

ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ ЗАХИЛААР

СВЕРДЛОВСК. (ТАСС-ай корр. В. Стариков). «Уралмашзаводой» ниитын эдеэ хоолой комбинат хүдэлмэришэдэй гэр тойроной тухашаралнуудһаа хүнгэлхэ шэнэ гурим дурадхаба. Иимэ гуримай ёһоор, заводой хүдэлмэришэнэй захиһан хартаабха, овощ гэртэнь абааашажа үгтэдэг болоо.

Энэнь хүдэлмэришэдтэ тон таарамжатай, зохид байна. Яахадааб гэхэдэ, хэдэ мянган хүдэлмэришэд урда тээнь шефтээ абаһан колхозууд, совхозуудтаа амаралтын үдэрнүүдтэ ошожо, ургасаяа хуряалгадань туһа хүргөөд, өөһэдтөө хартаабха, овощ абаха тухагүйдэдэг байгаа бшуу.

Уралмашайхидтай хамта Свердловскын олон предприятинуудай хүдэлмэришэд колхозууд, совхозуудай полинуудай ургаса хуряалганда хабаадажа, хэдэн мянган тонно овощ городой бэлэдхэлэй газарнуудта үбэлдөө халагалуулхаар тушаагаа.

СПАССКДАХИ ҺАЙНДЭР

СПАССКОЕ - ЛУТОВИНО. (Орловско область), (ТАСС-ай корр. Ю. Лихопек). Тургеневэй парк намарай үнгэтэ һайхан үзэгдэлөөрөө айлшадые угтаа. Эдэнэр ороной олон городуудһаа ородой агууехэ уран зохёолшын нютагта ерэбэ. Уран зохёолшод, литературоведүүд И. С. Тургеневэй дурасхаал мүнхэлхэ музейе нээлгэдэ зорюулагдаһан литературна ехэ һайндэртэ хабаадаа.

Үнгэрэгшэ зун һэргээгдэжэ дүүргэгдэһэн, Тургеневэй буусадахи музейн арба нэгэн таһалга соо уран зохёолшын өөрынь зүйлнүүд табигданхай. Хүдэлмэрилдэг кабинет, библиотекэ гэхэ мэтэнь 1881 ондо Иван Сергеевичэй Спасское тосхондо һүүлшынхеэ ерэхэ үеэр ямар байгаа һэм, тэрэл хэбээрээ харуулагдана.

Буусынь гол байшан И. С. Тургеневэй нэрэмжэтэ гүрэнэй музейн суглуулһан пландуудай, описуудай, мемуаристнуудай дурдан гэршэлһэнэй үндэһөөр һэргээгдээ. СССР-эй Культурын министерствын харьяата, научна ёһоор һэльбэн һэргээдэг бүхэсоюзна үйлэдбэриин комбинат тэрэ гэрэй проектые зохёоһон байна. Гэрэй барилгын, һиилэн шэмэглэлгын хүдэлмэриие Мценск хотын урашуул бүтээгээ.

СУУТА МЕМОРИАЛ

УЛЬЯНОВСК. (ТАСС-ай корр. В. Злабин). Ленинэй мемориалые—5 миллиондохи хүн хараба. Энэнь Ульяновска областиин Цильниска районой түүхын багша А. Г. Голавин байгаа.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдажа, энэ мемориал нээгдээ бэлэй.

«Владимир Ильич Ленинэй түрэһэн тоонто нютагтахи дурасхаалай бүлэг хүшөөнүүд бүхы наһаяа коммунизмын түгэс илалтын түлөө тэмсэлдэ зорюулһан, ажалшадай агууехэ вождьдо совет хүнүүдэй гүн ехээр дурладаг, баяр баясхалантай байһанай гэршэ тэмдэг болоно. Энэ һүр жабхаланта памятник хадаа марксизм-ленинизмын мүнхэ сургаал һургаалые дэлгэрүүлхэ һайн һайхан нүхэсэл болог лэ!» гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев мемориалай нээгдэһэн үдэр дурадхал, һанамжануудай дэбтэртэ бэшэһэн юм.

Хүсэлэнгынь бодото дээрээ бэелүүлэгдэнэ. Ленинэй сургаал һургаалые орон дотор дэлгэрүүлхэ түбүүдэй нэгэниинь энэ мемориал болонхой. В. И. Ленинэй түбэй музейн Ульяновска филиал эндэ нээгдэнэ. Бүхы союзна республикануудай ажалшадай түлөөлэгшэд, дэлхэйн 100 оронһоо ерэһэн айлшад мемориалые хараһан байна.

ЭРДЭМ - ШЭНЖЭЛГЫН ШЭНЭ КОРАБЛЬ

КАЛИНИНГРАД. ТАСС-ай корр. Б. Баблюк). Калининградска далайн портһоо СССР-эй Наукануудай академиин «Профессор Богоров» гэжэ эрдэм-шэнжэлгын шэнэ судна түрүүшынгээ аяншалгада мордобо. Судныи нэрэ мэдээжэ совет эрдэмтэ, океанолог В. Г. Богоровой хүндэлэлдэ зорюулагдажа үгтөө.

Энэ судна—Финляндиин верфьнүүдтэ бүтээгдэһэн. шэнжэлгэнүүдые хэхэ шэнэ түхэлэй онгосо болоно. Геологофизическэ, гидрофизическэ шэнжэлгэнүүдые гол түлэб хэхэ зорилготой. Судна дээрэ элдэб лабораторинууд эмхидхэгдэнхэй. Автомадуудай туһаламжаар хүдэлдэг навигационно түхеэрэлгэнүүдынь судныи ябаһан газарые угаа тоти мэргэнээр тодорхойлдог юм. 12 мянган метр гүнзэгыдэ байһан юумэнүүдые шэнжэлхэ шэнэ приборнуудынь далайн оёорой рельеф буулгажа ябаха аргатай.

«Профессор Богоров» түрүүшынгээ рейсдэ Хойто ба Түбэй Атлантикаар ябахань. Тиихэдээ научна түхеэрэлгэнүүдээ туршан шалгаха, гидрофизическэ шэнжэлгын арга методикые тодорхойлхо зорилготой.

ВОЛГОГРАДАЙ ОБЛАСТЬ. Михайловска ра... «Рассвет» колхозойхид нэгэ миллион пүүд орооһо гү...дэ тушаагаа. Нүхэр Л. И. Брежневэй Алма-Атада хэл... үгын харюу болгон үшөө 28 мянган центнер орооһо ...шааха гэһэн уялга тэдэнэр абаа. Таряа хуряалга да... Иван Никитович Киселевой даадаг звено шалгаран га...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мэдээжэ комбайнер Иван Никит... Киселев (зүүн гарһаа) ба бригадын агроном Вале... Федорович Белов.

ТАСС-ай фотохрони...

АРАДАЙ ХИНАГШАД—ЕХЭ ХҮСЭН

[illegible] вольфрам-молибденэй комбинадай партийна комитедэй [illegible] арадай хинагшадай [illegible] 23 хүнһөө бүридэһэн [illegible] арадай хинагшадай [illegible] һунгагдаһан байгаа [illegible] түрүүлэгшээр [illegible] секретаринин орлогшо А. А. Каратаев ажаллана.

Комбинадай арадай хинагшадай гол булагэй хүдэлмэрине 9 хүнһөө бүридэһэн бюро хүтэлбэрилжэ байдаг. Түсэбэй дүүргэлтэ ба продукциин шанар шалгаха, шэнэ оньһон техника нэбтэрүүлхэ, комбинадай экономичо шэнжэлхэ эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха, түрүү дүй дүршэл, эрдэмэй туйлалтануудые тарааха гэһэн секторнуудта арадай хинагшад хубаагдадаг. Арадай хинагшадай булаг постнууд өөрынгөө хүдэлмэрине һара, кварталаар түсэблэдэг заншалтай.

Үнгэрһэн үедэ манай комбинадта хэгдэһэн ажал хүдэлмэри тухай тобшохоноор хөөрэжэ үгэмөөр гээд һанагдана.

Арадай хинагшад Холтоһоной руднигта үрэмдэдэг буладай болон бусад хэрэгсэлнүүдэй гаргашые, хүдэлмэришэдэй участогуудта хүдэлмэриин саг хэр үрэтэйгөөр хэрэглэгдэнэб, тоно түхеэрэлгэ хэрэглээгүй ... туулишын зүйлнүүдые алмаха хэрэг ямараар эмхидхэгдэнэ хэйб, мүн эндэ ажалай аюулгүйе сахиха хэрэг ямараар эмхидхэгдэнэхэйб гэжэ шалгахаһаа гадна, хүдэлмэриин шанар, эндэ ажаллаһан хүдэлмэришэдые халуун эдеэгээр хэр ханганаб гэжэ һонирхоходоо. Бии байгаа дутагдалнуудые дары усадхаха талаар нилээд хүдэлмэри ябуулһан байна.

Барилгын материалнуудай [illegible]

[illegible]

Байгша оной эхинһээ комбинадаймнай арадай хинагшад 40 гаран шалгалтануудые үнгэргэбэ. Ажалай журам [illegible] ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ асуудалнууд тон нарииншаар хинагдана, ... хэрэгтэй албан ... [illegible] ... «Арадай хинагшад» гэжэ стенгазета гаргагдадаг. Шалгалтын дүнгүүд партийна суглаан ... үйлэдбэриин түб ... дээрэ хэлсэгдэнэ.

Комбинадай партком арадай хинагшадай гол булагэй постнуудай хүдэлмэрине хүтэлбэринэ. Байгша оной [illegible] арадай хинагшадай 2 семинар үнгэргэгдөө. Тэндэ арадай зөөри нариншаар хамгаалха, бүтээһэн продукциин шанар һайжаруулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, тэрэнэй журам һайжаруулха болон бусад асуудалнуудаар парткомой гэшүүд, аймагай арадай хиналтын комитедэй гэшүүд, дүй дүршэл ехэтэй, үнинэй арадай хинагшад элидхэлнүүдые хэһэн байна. Арадай хинагшадай гол булэг цехүүдэй постнуудай ажалаар саг үргэлжэ һонирхожо, тэдэнэй хүдэлмэридэ ехэ туһа хүргэнэ.

Холтоһоной руднигай арадай хинагшын булэг һүүлэй үедэ ажалаа һайнаар ябуулдаг болонхой. Энэ булэгэй түрүүлэгшэ нүхэр Фадин дутуу дундануудые дары усадхаха хүдэлмэриин шанар ходо шалгажа, шалгалтын дүнгөөр тусхай хэмжээнүүдые абхуулдаг заншалтай. Нүхэр Фадин арадай зөөри хамгаалха хэрэгтэ хубитаяа оруулһанайнгаа түлөө «Арадай хиналтын — ... [illegible]

Латвиин ССР-тэ арадай хиналтын органуудые партийна организацинуудай ... хүтэлбэрилнэб гэһэн КПСС-эй ЦК-гай тогтоол ... [illegible]

Ажалда эрхим урэ дүнгүүдые туйлдаг ... [illegible]

Гэбэшье, зарим цехүүдэй арадай хинагшадай ... постнууд ... [illegible]

Задын вольфрам-молибденэй комбинадай ... [illegible]

М. СЕМЕНОВ,
Задын вольфрам-молибденэй комбинадай парткомой секретарь.

[Э]РДЭМТЭД — [...]ӨӨГЭЙ ҺУРГУУЛИДА

[illegible] һарын һүүлшын [illegible] үдэр. [illegible] Хэ[...]гэй һургуулиин [illegible] Москваһаа. Улаан-[...] эрдэмтэдые [...] угтаба.

[illegible] директор [illegible] Дугаржаб Гырге[...]туев айлшадые [...] танилсуулба. [illegible] һуралсалай кабинет[...] багшанар [illegible] танилсаба. Һуралсалай физикын, математи[...]графиин, ород, бу[...] хэлэнүүдэй, литературын кабинедүүд бу[...] түхеэрэгдэн [illegible]

[illegible] буряад хэлэ ба [illegible] кабинедтэй танилсажа, [illegible] хүдэлмэри [illegible] үгэбэ. Ка[...] буряад хэлэ [...] литературын багша, [...] отличник [...] Шойникурова [illegible] класс [illegible] хэгдэжэ байһан [illegible]

РСФСР-эй Гэгээрэлэй министерствын национальна һургуулинуудай эрдэм шэнжэлгын институдай директорэй орлогшо нүхэр Хасанов Н. М. буряад хэлэ ба литературын кабинедэй хүдэлмэритэй танилсаад, иигэжэ хэлэбэ: «Албанай хэрэгээр элдэб республиканууд аар ябахадаа, иимэ лайнаар, уран гоёор, мүнөөнэй эрилтэдэ харюусамаар түхеэрэгдэһэн һуралсалай кабинедтэй ушараагүйб. Класснаа гадуур лагаа ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ гээшэб! Илангаяа һурагшадай өөһэдөө зохёоһон бэшэһэн юумэнүүд һонирхолтой. Түрэлхи хэлэнэй кабинедэй дүй дүршэлые республикын бусад һургуулинуудта нэбтэрүүлхэ тон шухала»...

Һургуулитай танилсаһанайнгаа һүүлээр эрдэмтэд багшанарай хэшээлнүүдтэ орожо, тэдэнэй һайн талые тэмдэглэнгээ, дутуу дундануудыень заажа үгөө.

Буряад классуудта ород хэлэ заадаг багшанар Додонова Б. Н., Тютюнникова Н. И., Иванова Л. Ф., эхин класста хүдэлдэг Цыдынова Х. Б., Гармажапова Д. С. гэгшэдэй үнгэргэһэн хэшээлнүүд үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө.

Хэшээлнүүдэй һүүлээр актова зал соо һургуулиин багшанар бултадаа сугларба. Сугларһан багшанарта эрдэмтэд ород ба буряад хэлэ заалга тухай, һуралсал хүмүүжүүлгын хүдэлмэрине эрид һайжаруулха тухай тон шухала асуудалнуудаар элидхэлнүүдые уншаа.

Педагогикын эрдэмэй кандидат Н. М. Хасанов «Национальна һургуулинуудта ород болон түрэлхи хэлэнүүдые, литература заалгые мүнөөнэй эрилтэдэ харюусамаар һайжаруулха», профессор М. Н. Мангадаев «Багшын хүдэлмэридэ дидактикын асуудалаар ушардаг бэрхэшээлнүүд, тэдэниие усадхаха арга боломжонууд», педагогикын эрдэмэй кандидат Б. Б. Батоев «Литературын хэшээлдэ КПСС-эй XXV съездын материалнуудые хэрэглэхэ тухай» гэһэн элидхэлнүүдые уншажа, багшанарые ехээр һонирхуулба.

Һургуулиин директор Д. Г. Баяртуев багшанарта научно-методическа туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө эрдэмтэдтэ баяр баясхалан хүргөөд, ажалдаа шэнэ амжалтануудые туйлахыень юрөөгөө.

Д. ДАМДИНОВ.

[...]ЕСНИК» КАФЕДЭ ОРОХОДО

Иимэ нэрэтэй кафе Хоринин аймагта бии юм. Хамаг юумэн гоё һайхан нэрэһээ дулдыдадаггүй һааб даа. Ажалай урагшатайгаар ябаха хэрэгые нэн түрүүн коллектив шиидхэдэг шуу.

Энэ кафедэ ороһон хүнүүд, сэхыень хэлэхэдэ, кафегэй хүдэлмэрилэгшэдтэ халташье гомдодоггүй, харин баяр баясхалан хүргөөд ошодог заншалтай. Хоол барихаа ороһон хүнүүдые эндэ хододоо урин илдамаар угтажа, амтатай эдеэгээр хангахые оролдоно.

Гомдол болон дурадхалайнь дэбтэрые яаралгүйхэн һэхэнэб. «Кафегэй» нээгдэхэһээ хойшо нэгэшье гомдол ороогүй, харин эндэ эдеэлһэн хүнүүд хүндэмүүшэ тогоошодто баяр баясхалан хүргэһэн. һонирхолтой дурадхалнуудые оруулһан байха юм.

Жэшээнь, тогоошод Мария Ланцова, Антонида Потехина, Мария Федорова, кондитер Екатерина Григорьева гэгшэд ажалдаа тон нариинаар, харюусалга ехэтэйгээр хандажа, һайн һайхан амжалта туйлана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: табадахи разрядай тогоошон Мария Григорьевна Федорова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото-текст.

Социалис оронуудаар

ЕРЭЭДҮЙ ТУЙЛАЛТАНУУДАЙ ҮНДЭҺЭ ҺУУРИ

БУХАРЕСТ. Румыниин мянгаад промышленна болон хүдөө ажахын предприятинүүд, шулуу нүүрһэнэй уурхайнуудай болон барилгын коллективүүд энэ жэлэй гурбан кварталай дүнгүүдые согсолбо. Түсэбһөө гадуур арбаад мянган тонно шэрэм ба булад, шулуу нүүрһэ ба нефть, олон тоото трактор, автомобиль, станок болон бусад түхеэрэлгэнүүд үйлэдбэрилэгдэһэн байха юм. Арбаад промышленна ба агротехническа объектнүүд ашаглалгада үгтөө.

Энэ жэлдэ тариашад недондонойхиһоо ехэ шэниисэ, ешмээн ургуулжа абаа. Энээнэй ашаар ябагша жэлэй түсэб дүүргэхэ, мүн Румыниин 1976—1980 онуудта социально-экономическа талаар хүгжэхэ найдамтай үндэһэ һуури байгуулагдаа.

«КАТОВИЦЕ» — ОЛОН ЯҺАТАНАЙ БАРИЛГА

ВАРШАВА. Польшодохи эгээ томо «Катовице» гэжэ металлургическа комбинадай түрүүшын ээлжээнэй ашаглалгада үгтэхэ саг дүтэлөө.

Тус комбинадта табигдаха технологическа түхеэрэлгэнүүдые оронойхи 120 предприяти, мүн гадаадын оронуудай дүшэн фирмэнүүд хэнэ. Тэдэнэй дундаһаа Советскэ Союз эгээ томонь болоно. Советскэ түхеэрэлгэнүүдэй ашаар агломерационно ба доменно пээшэнгүүд, конвертор, булад хабтайлгадаг стан болон теплоэлектроцентраль гэгшэд хабсаргагдана. Совет мэргэжэлтэд Польшын инженернүүдтэ техническа туһа хүргэнэ.

МЕДИЦИНЫН ТОМО ТҮБ

СОФИ. Болгариин түб хотодохи Н. И. Пироговой нэрэмжэтэ түргэн туһаламжа хүргэдэг институт хорин табан жэл хүдэлнэ. Медицинын нилээд томо олон дабхартай байшангуудта 19 клиникэ, лаборатори, эрдэм шэнжэлгын түбүүд оршоно. Институдта эрхим дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэд хүдэлмэрилнэ, мүнөө үеын эрилтэдэ гүйсэд харюусама аппаратура бии.

Болгариин элүүр энхые хамгаалгын томо түбые Социалис Ажалай Герой, Болгариин Арадай Республикын габьяата врач Петрана Кондова хүтэлбэрилнэ. «Манай институт Москва хотын Н. В. Склифосовскиин нэрэмжэтэ түргэн туһаламжа хүргэдэг эрдэм шэнжэлгын институдай маяг тухалөөр хүдэлнэ. Совет мэргэжэлтэдэй дүй дүршэлые ажалдаа үргэнөөр хэрэглэнэбди» гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

ЭРДЭМ НАУКА РЕСПУБЛИКЫН АША ТУҺАДА

БЕРЛИН. Арбан хоёр мянган уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын дурадхалнууд, тиигэжэ шэнэ машина, оньһон прибор болон бусадшье түхеэрэлгэнүүд Германиин Демократическа Республикын предприятинүүдтэ нэбтэрүүлэгдэһэн байха юм. Оронойхи эрдэмтэдэй, эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэдэй 1971—1975 онуудай хугасаада экономикын хүгжэлтэдэ оруулһан хубита иимэ гээшэ. Оронойхи эрдэм-шэнжэлгын түбүүдэй ГДР-эй арадай ажахын хүгжэлтэдэ оруулһан аша үрэ нилээд горитой. Эрдэм техникын туйлалтануудые хэрэглэһэнэй ашаар ябагша жэлэй зургаан һарын туршада ажалай сагай жаран миллион час алмагдаһан байна.

Промышленна продукциин шанарта тон ехэ анхарал хандуулагдана. Жэшээнь, СССР-эй ба ГДР-эй мэргэжэлтэдэй ухаалан зохёоһон, тиигээд ГДР-эй «Карл Цейс Иена» предприятида хэгдэһэн фотоаппаратура энэниинь эли бодо гэршэлнэ. Тус фотоаппаратура «Союз-22» гэжэ замбуулинай онгосын ниидэхэдэ амжалтатайгаар хэрэглэгдэһэн байха юм.

КООПЕРАТОРНУУД СЪЕЗДДЭ БЭЛДЭНЭ

БУДАПЕШТ. Венгриин хүдөө ажахын үйлэдбэриин кооперативүүд III съездлэ бэлдэжэ байна. Тэрэнь энэ жэлэй декабриин 11—15-да болохо юм. Мүнөө ажахынуудта хамтын суглаанууд боложо, съезд дээрэ харагдаха асуудалнуудые зүбшэн хэлсэнэ.

Тариашад - кооператорнууд өөһэдынгөө съездые һайн амжалтатайгаар угтахань.

АКАДЕМИИН АЛДАРТА ОЙ

ВАРШАВА. Краковой горно-металлургическа академи энэ жэлдэ гушан жэлэйнгээ ой тэмдэглээ. Тус һургуули эрхим дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэдые бэлдэхэ, мүн арадай ажахыда ехэ-хабтар шухала асуудалнуудые зохёон шиидхэхэ талаар тус һургуули оронойхи гол түбүүдэй нэгэн болоно. Энэ академи дүүргэһэн хэды мянгаад мэргэжэлтэд мүнөө республикын предприятинүүдтэ хүдэлнэ. Академиин эрдэмтэдэй зохёоһон хоёр мянганһаа үлүүтэй хүдэлмэри экономическа чилээд ехэ ашаг үрэтэй. Краковой академи уласхоорондын хэды эмхинүүдэй, мүн эрдэмэй бүлгэмүүдэй гэшүүн юм. Тус академи социалис оронуудай дээдэ һургуулинуудтай, эрдэм-шэнжэлгын институдуудтай нягта холбоо харилсаатай, тиихэдэ Польшын дээдэ һургуулитай. Г. В. Плехановой нэрэмжэтэ Ленинградай горно институдтай, Москвагай Серго Орджоникидзын нэрэмжэтэ геологиин бэдэрэлгын институдтай, мүн буладай ба сплавуудай институдтай илангаяа һайн барисаатай. Совет ба Польшын эрдэмтэд хамтадаа эрдэм шэнжэлгэнүүдые хэнэ, дүй дүршэлдөө һурана.

(ТАСС)

БОЛГАРИИН АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА. «Балканкар» гэжэ машина бүтээлгын нэгэдэлэй хэһэг түхеэрэлгэнүүд холуур мэдээжэ юм. Продукциинь жаран орондо, тэрэ тоодо Советскэ Союзда худалдагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нэгэ тонно ашаа үргэхэ электрокара туршагдажа байна.

...

ЧЕХОСЛОВАКИИН түб хотодо худалдаа наймаанай газарнууд саг үргэлжэ олошорно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ Панкрас районой нэгэ гудамжаар жэрылдэһэн магазинууд. ТАСС-ай фотохроникэ.

«БУРЯАД ҮНЭНДЭ» бэшэһэнэй һүүлээр

„[Т]АЛГАСАЛДААНУУД“

[...] гаршагтай бэшэг манай газетын байгша оной [...]ин 25-най номерто толилогдоһон байгаа. Хэ[...] аймагай Хөөрхэ нютагта хэлхеэ холбоонoй хү[...]гшэдэй ажал хүдэлмэридэ хайша хэрэгээр хан[...]рэһээ «Буряад үнэн» газетын номернууд ходо [...] заншанги болошонхой гэжэ энэ бэшэг соо [...]

[...] мүрөөр хэмжээ абахынь тула Буряадай [...] хэлхеэ холбоонoй үйлэдбэрини-техническэ уп[...] хүтэлбэрилэгшэдтэ манай редакци хандаһан юм.

[...] соо дурсагдаһан баримтануудые шалгажа үзэ[...] зүб гэжэ элирүүлэгдэбэ. Газетын номернуу[...]салдаануудта зэмэтэй байһан хэлхеэ холбоонoй [...] узелай сортировщик И. С. Дашицыренова, [...] холбоонoй Вознесеновкын отделениин даагша [...]ундукова, Хөөрхэ тосхоной почтальон Д. Ц. Жам[...] гэгшэд хэлхеэ холбоонoй Хэжэнгын узелэй дааг[...]ралтаар шангаар хэһээгдэбэ.

[...] хэлхеэ холбоонoй хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн [...] бэшэг зүбшэгдэжэ, хэблэл тараалгын хүдэлмэ[...]аруулха хэмжээ ябуулганууд абтагдаа.

[...] хэмжээнүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэгдэхын [...]ублакын хэлхеэ холбоонoй үйлэдбэриин-техни[...] управлени хинан шалгажа байха» гэжэ тус управ[...] начальник В. Р. Очиров редакцида һаякан [...]

ҺҮНИИН ХУЛГАЙШАД СЭЛЭНГЭ ДЭЭРЭ

Байгал далайн загаһанай нөөсэнүүдые, байгаалиие аршалан хамгаалха талаар парти, правительствын абаһан шухала тогтоолнуудые «Байкалрыбводой» хүдэлмэрилэгшэд хүтэлбэри болгон, урдаа табиһан зорилгонуудаа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын тула оролдожо байнхай. Дэлхэй дээрэ сууда гараһан Байгалай омолиие хамгаалха хэрэгтэ управлениин инспекторнууд гол анхаралаа табина.

Алтан намарай һарануудта омоли Байгалда шудхадаг гол горходые үгсэжэ, түрэһөө хаядаг гээшэ. Энээн үе «Байкалрыбводой» управлениин инспекторнууд [illegible] хамта түрэһэ хаяха омолиие хамгаалха талаар хэмжээнүүдые абана. хүн зоной дунда ойлгуулалгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна.

«Нюутар нюргаар» гэдэг тал намарай һүнинүүдтэ өөһэдынгөө онгосонуудые гульмэнүүдые хэрэглэжэ, хулгайгаар загаһа олзобори дог хүнүүд үшөөл дайралдаһаар гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Недондо омолиин түрэһэнэй хаяха үеэр олзобори хулгайгаар хэһэн 500 гаран хүн инспекторнуудта баригдаа. Тэдэнһээ 1.691 килограмм омоли, бүхыдөө 8 мянган метр утатай элдэб янзын гульмэ, губшуурнууд абтаһан байха юм.

Һүниин харанхыда хулгайгаар загаһа олзоборилоошод хориюлтай үедэ уһа гол дээрэ гульмэтэй ябажа болохогүй гэжэ һайн мэдэжэ байһаншье, зарим нэгэшүүл [illegible] үргэлжэ дүүгаһаар.

Сэлэнгын, Баргажанай аймагуудта августын 15-һаа ноябриин 15 болотор, Хойто Байгалда сентябриин 1-һээ октябриин 31 болотор загаһа олзоборилго хориюлтай гэжэ Байгал далай шадар. Сэлэнгэ болон бусад гол горходые [illegible] хүн [illegible] һайн мэдэнэ. Тэндэхи [illegible] ехэ туһа [illegible]

Моторто [illegible] элдэб янзын гульмэнүүдые хэрэглэжэ, хориюлтай үедэ омоли хулгайгаар барижа байһан хүнүүд һая баригдаба. Каменска автотранспортна ажахын жолоошон Г. Н. Рыков А. Степановтай һүниин гурбан сагта омоли губшажа байтараа баригдаад, инспекторэй хулгайгаар олзоборилһон загаһаяа харуулагты гэхэдэнь, түрүүшынхинь онгосынгоо һэлюурээр тархинаһь сохёо. Хүнгэн олзо бэдэрэгшэдэй капрон 2 гульмэ, «Вихрь» мотоор, 41 омоли абтаа, тэдэнээр хориюлтай үедэ хулгайгаар загаһа барижа, хохидол хэһэнэй түлөө 110 түхэриг яла түлэхэ болоо. Энэ ябадалайнгаа түлөө Г. Рыков, Л. Степанов хоёр уголовно харюусалгада хабаадуулагдахань. Мүн Яхадай АССР-эй Ленск хотын нефть бэдэрдэг экспедициин тракторист Александр Матвеевич Ключерев Колесово һуурииай хажууда омоли олзоборилжо байтараа баригдашоо. Ключерев 25 омоли барижа үрдеэд байба. Загаһа хамгаалха инспекторнуудэй байдаг элдэнь нэгжүүл хэходэ дабһалһан 300 омоли олдоо. Ключерев хулгайгаар олзобори хэһэнэйнгээ түлөө 3.250 түхэригэй яла түлэхэ болоод, уголовно харюусалгада хабаадуулагдахань.

«Байкалрыбводой» управлениин инспекторнуудэй шалгалта хаха үеэр [illegible] абтаагүй «Прогресс» гэжэ онгосоор загаһашалжа байһан А. В. Тыхеев, В. А. Погодаев, Л. М. Моцуев, Н. Н. Тыжеев гэгшэд баригдашоо. [illegible] һүнинэй хүлгайшадаа 3 гульмэдэ 240 омоли оршоод байба. Хүнгэн олзо бэдэрэгшэд гүрбэдөө 2.400 түхэригэй хохидол ушаруулаа. [illegible]

Байгша оной сентябриин 6-най һүни [illegible] Сэлэнгэ мүрэн дээрэ Г. А. Красильников, В. Г. Орлов, В. Ф. Никифоров гэгшэд хүнгэн олзо бэдэрэн ябаһаа инспекторнуудтай дайралдаа. Гурбан хулгайшад 354 омоли баряад байба. Г. А. Красильников, В. Г. Орлов гэгшэд Эрхүүгэй [illegible] «Жигули» машинаар [illegible] хэр хангалтай байһанаа харуулһан хулгайшад гурбадаа 3.540 түхэригэй хохидол ушаруулһанайнгаа түлөө уголовно харюусалгада хабаадуулагдахань.

Хүнгэн олзо бэдэрэгшэд хара хэрэгүүдээ амжалтатайгаар эрхилхын тула бии бай гаа оньһон техника шадамгай бэрхээр хэрэглэхые оролдоно гэжэ һүүлэй ажалалта туйлаад гэршэлнэ. Гэбэшье хулгайгаар загаһа олзоборилоошод байгаалида хаяшагүй хандаһанайнгаа, хохидол ушаруулһанайнгаа түлөө хуулиин урда харюусаха зэргэтэй. Энээниие хүн бүхэн һайн мэдэхэ ёһотой.

«СССР-эй нуур сооромуудта, гол мүрэнүүдтэ загаһа олзоборилгые гүрим шуулха, тэдэниие эрилтэтэ тухайн гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол дотор ниитэжэ хэлэгдэнэ: «Гостиные хазаарлуулжа хориюлтай үедэ олзоборилһон хүнүүдэй хэр зэмтэг, олзонь бүхэли абтаха зэргэтэй».

Шухал зүйлэй нь, загаһа хулгайгаар олзоборилһон хүн бүхэн хохидол хэһэнэйнгээ түлөө яла түлөөд, уголовно харюусалгада хабаадуулагдаха юм. Хэрбээр энээнһээ урда жэлнүүдтэ баригдаһан осетр бүхэнэй түлөө 50 түхэриг яла түлэхэ байһан, мүнөө 100 түхэриг түлэхэ болоо. Омоли, ... загаһанай түлөө 3—2 түхэриг байһан, тэр бүриинь түлөө мүнөө 10 түхэриг яла түлэгдэхэ болонхой.

Энэ хулгайшын журамта ... бусадаар ... хайхуудые барингаа ... хориюлтай сагта ... түлүүлхэ. Хэрбээ ... түлөө арсаһан байбал, ... хүнүүд заалдан ... дэн шиидхэбэреэр түлэхэ юм.

Байгалай ... болон бусад загаһанай түрэһээ хаяха сагай ... Тиимэһээ загаһа хулгайгаар баригшадтай эрид тэмсэхэ хэрэгтэ «Байкалрыбвод» управлениин инспекторнууд тэдэнэй ажалда ... ниитын эмхи зургаанууд гол һанамжа табинхай ажаллана.

А. КРУТИЛОВ
И. ПЕТРОВ
Байкалрыбводой гүрэнэй инспекторнууд

Конкурс-харалгада

хабаадахые уринабди

ХАРГЫН ДҮРИМ САХИЯ

Түрэл Улаан-Үдэ хотомнай жэлһээ жэлдэ ургажа, хүн зонойнь тоо улам олошорно. Ниислэл хотымнай 300 мянгадахи эрхэтэнэй түрэhөөр жэл тухай еаг үнгэрөө. Энээхэншье хугасаа соо улаан-үдынхидэй тоо нилээд нэмэhэниинь дамжаггүй. Үнэхеэрөөшье, үйлсэнүүдтэнь гараад ябахада, үер мэтээр хүн зоной урасхал долгилжо байдаг шуу. Теэд үйлсөөр ябаhан зоной абари зан, заршам гэхэ мэтэ тад ондоо. Нэгэ зариман үйлсые ямаршье газараар хүндэлэн гарахые hэдэдэг, нүгөөдүүл үйлсөөр ябаhан машинануудай дабшалгада hаад ушаруулдаг.

Юундэ гэнтэ үйлсөөр ябагшадай, тэдэнэй заяг заршам тухай хөөрэлдөө эхилбэ гээшэбибди. Ушар юуб гэхэдэ, үйлсөөр ябахадаа журам, дүрим сахилга гээшэ бүхы хотымнай соел культурын нэгэ шухала шэнжэнь, хүбинь мүн болоно ха юм. Илангаяа хүүгэдые үйлсын дүрим сахижа hургаха, болгоомжотой ябахаар хүмүүжүүлгэ тон шухала зорилго болоно бшуу. Энэ зорилгые бэелүүлгэдэ хотын бүхы эмхи зургаанууд, илангаяа hургуулинууд онсо харюусалгатай.

Энэ харюусалгые саашадаашье дээшэлүүлхэ хүдэлмэрие эршэтэйгээр ябуулха хэрэгтэй. Жэшээ болгон нэгэ баримта дурдая. 1976 оной наймa hарын түршэдэ гансал Улаан-Үдэ хотодо харгын аюулhаа боложо, 40 үхибүүн гэмтэлдэ ороhон байна.

Эдэ бүгэдые хараадаа абажа, республикын МВД-гэй ГАИ Улаан-Үдэ хотын арадай гэгээрэлэй таhагтай хамта hурагшадай дунда харгы дээрэ аюулгүйе сахиха талаар конкурс-харалга соносхобо. Тэрээндэ имагтал хотын hургуулинууд, интернат-hургуулинууд ба хүүгэдэй байшангууд хабаалаха байна.

Конкурс-харалгын гол зорилго хадаа харгын дүримые сахиха, тиин хүүгэдые аюулhаа hэргылхэ хэрэгтэ өөhэдыень, мүн багшанарые, хүмүүжүүлэгшэдые, hургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэдые шадаал hаа, олоор хабаадуулга болоно.

Конкурс-харалга 1976 оной октябриин 10-hаа эхилээд, 1977 оной майн 1 хүрэтэр үргэлжэлхөөр хараалагдаба.

Конкурс-харалгын дүрим баталагдаа. Тэрэнэй ёhоор, конкурсдо хабаадаhан hурагшад харгын дүрим мэдэхэhээ гадна, 10 часай программаар тусхай хэшээлдэ ябажа, hүүлдэнь шалгалта бариха зэргэтэй. hургуули бүхэндэ харгын дүрим сахилгые хинадаг эдир инспекторнүүдэй тусхай отрядууд эмхидхэгдэхэ байна. Тэдэнэр хүүгэдэй дунда харгы дүримүүдые сахиха талаар гол ёhонуудыень ойлгуулха хүдэлмэри ябуулха зорилготой. Гадна бүлэг бүлэгөөрөө үйлсэдэ гаража, патрульна алба хэхэшье байна.

Тэрэшэлэн харгын дүримүүдые сахиха хэрэгтэ зорюулагдаhан тусхай стендүүд hургуули бүхэндэ шэмэглэгдэжэ үлгэгдэхэ ёhотой. Мүн тэдэ дүримүүдые шудалха хэрэг hуралсалай гол программатай зааболтааруулагдаха ёhотой.

Гадна «Светофор» гэжэ нэрэшэhэн республиканска телевизионно конкурсдо, «Буряадай залуушуул» газетын соносхоhон «Харгын дүрим сахилгын гол ёhонууд» гэhэн конкурсдо Улаан-Үдэ хотымнай hургуули бүхэн хабаадаха уялгатай.

Хотымнай hургуулинуудта «Ногоон галхан», «Светофор» гэхэ мэтэ нэрэтэй клубууд эмхидхэгдэжэ байнхай. Тэдэнэй хүдэлмэрие эдир инспекторнүүд хүтэлбэрилнэ. Клубууд өөhэдын ханын газетэнүүдые гаргадаг гэжэ мэдээжэ. Тэдэнэй хуудаhанууд дээрэ конкурс харалгын хэр зэргэ ябажа байhан тухай материалнууд толилогдохо юм.

Конкурс-харалгын дүнгүүдые ниитэ hургуулиин штаб гаргаха байна. Штабай бүридэлдэ багшанар, авто-ажахынуудай түлөөлэгшэд, комсомолой ба пионерэй эмхинүүдэй эдэбхитэд ороно юм. Эдэ hургуулиин штабууд ерэхэ жэлэй майн 1 хүрэтэр хотын штабта конкурс-харалгын дүнгүүдые элирхэйлhэн материалнуудые тушааха болоно.

Улаан-Үдэ хотын hургуулинуудай, интернат-hургуулинуудай ба хүүгэдэй байшангуудай дунда түрүү hуури эзэлэгшэдтэ ГорОНО-гой ба ГАИ-гай зүгhөө Хүндэлэлэй грамотанууд барюулагдаха, мүнгэн шангууд олгогдохо байна. Тодорхойлбол, нэгэдэхи hуури эзэлhэн hургуулида 300 түхэриг, хоёрдохи — 200, гурбадахи — 100 түхэриг мүнгэн үгтэхэ юм.

Түрүүшынхеэ үнгэргэгдэжэ байгаа энэ тон шухалашье, hонирхолтойшье, харюусалгатайшье конкурс-харалгада эдэбхитэйгээр хабаадахыень Улаан-Үдэ хотын бүхы hургуулинуудай коллективүүдые уринабди.

Д. ИВАНОВ,
Буряадай АССР-эй МВД-гэй ГАИ-гай пропагандын таhагай начальник.

СПОРТ СПОРТ СПОРТ

ЗАНШАЛТА УРИЛДААН

«Правда Бурятии» газетын шанда хүртэхын түлөө заншалта XXXXI эстафетэ үнгэрэгшэ амаралтын үдэр республикымнай ниислэл хотын Соведүүдэй талмай дээрэ болобо. 120-ёод командын 1400 гаран хүн энэ жэлэй эстафетэдэ хабаадаhан байна.

Найман жэлэй hургуулинууд сооhоо дүлиишүүлэн hургуулиин (физругынь А. Г. Сундуев) команда 8 минута 27 секунда саг харуулжа, дүрбэдэхи жэлээ удаа дараалан илаба. 7-дохи классай hурагшад Света Орлова, Нина Бадмаева, 8-дахи классай hурагша Саша Кухарь гэгшэд өөhэдынгөө шатада эрхимлэжэ, энэ илалтада ехэ хубитаяа оруулhан байна.

Физругууд үбгэ hамган хоёр Надежда Васильевна, Станислав Георгиевич Никифоровтэнэй hоридог 65-дахи hургуулиин hурагшад дунда hургуулинууд сооhоо шалгарба (9 минута 05 секунда). 9-дэхи классай hурагша Толя Якимов финишэй лентэ түрүүлэн таhалаа. Бэшүүрэй ба 42-дохи дунда hургуулинуудай команданууд 2—3-дахи hууринуудые эзэлбэ.

Техническэ мэргэжэлэй училищинуудай басагадай дундаhаа 8-дахи ГПТУ-гай суглуулагдамал команда түрүү hуурида гараа (11.13 мин.). 2-дохи ГПТУ-гай хүбүүд бусадые холо хойноо орхижо ерэhэн байна — 8 минута 57 секунда. 1-дэхи болон 13-дахи ГПТУ-нуудай түлөөлэгшэд удаадахи hууринуудые эзэлбэ.

Техникумүүдэй хүбүүд, басагадай дундаhаа Улаан-Үдын индустриально-педагогическа техникумэй хүнгэн атледүүд дабхар илалта туйлаа (тренерынь В. Д. Домнин).

Хүдөөгэй аймагуудай түлөөлэгшэдэй хоорондо илангаяа hонин, шанга тэмсэл болобо. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна үдэрые ажалай амжалтануудаар угтаhан Мухар-Шэбэрэй аймагай эхэнэрнүүд (10.04 минута), Загарайн аймагай эрэшүүл (9.10 минута) илажа гараа. Улаан-Үдын аймагай хүнгэн атледүүд гурбадахи hуури эзэлhэн байна.

Үйлэдбэриин коллективүүдэй дундаhаа Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводой эхэнэрнүүд чемпионууд болобо. «Туяана» гэжэ оёдолой нэгэдэлэй, мүн «Теплоприбор» заводой түлөөлэгшэд шангай hууринуудта гараа. Улаан-Үдэ станциин М. И. Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой команда (тренерынь Ю. П. Долбак) эбтэй эетэй байжа, 8.40 минута саг харуулан, эрэшүүл сооhоо эрхимлэбэ. «Теплоприбор» заводой, Буряадай мебель бүтээдэг, модо болбосоруулдаг комбинадай урилдаашад саашанхи hууринуудые эзэлhэн байна.

Энэ жэлдэ институдуудай команданууд сооhоо Зүүн Сибириин технологическа институдай хүбүүд, басагад илаба.

hүүлшын урилдаан тон hонирхолтой байгаа. Эрэшүүл 14 шата гаталха ёhотой hэн. Эндэ түрүүшын 700, мүн долоодохи 1400 метрэй зайнуудта эрхим hайн дүнгүүдые туйлагшад тусхай шангуудта хүртэхэ гуримтай бэлэй. Эндэ найман команда урилдаанда гараба. Загарайн аймагай Хандагатайн леспромхозой слесарь, нэгэдэхи разрядтай Валерий Сизов 250 метрэй hүүлшын шатые түрүүлэн гаталжа, «Труд» бүлгэмэй командые нэгэдэхи hуурида гаргаа (24 минута 15 секунда). Энэнь «Урожайн» командын нёдондо жэлэй туйлалтаhаа 38,2 секундаар үлүү байба. Технологическа институдай студентнэр — хоёрдохи. «Трудовые резервы» бүлгэмэйхид гурбадахи hуури эзэлээ. Хандагатайн леспромхозой физкультурын инструктор Юрий Воеводин, индустриально - педагогическа техникумэй студент, СССР-эй спортын мастер Павел Яковлев тусхай шангуудта хүртэбэ.

«Правда Бурятии» газетын редакциин, физкультура ба спортын городской комитедэй кубогуудаар, дипломуудаар, Хүндэлэлэй грамотануудаар илагшад, тренернүүд, судьянар шагнагдаа.

Б-М. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: урилдаанай үе.
Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

*

БЭЛЭДХЭЛ hАЙНТАЙ

Хурамхаанай леспромхозой хүдэлмэришэдэй Майска тосхоной стадион дээрэ зунай хаhын дүүрэhэндэ зорюулагдаhан мүрысөөн үнгэрэгдэбэ. Спортын энэ мүрысөөндэ хабаадагшад хүнгэн атлетикээр, волейбол, футболоор мүрысөө.

Модо бэлэдхэгшэдэй дунда футболоор үнгэргэгдэhэн мүрысөөн олоной анхарал татаа. Мүрысөөндэ Хурамхаанай леспромхозой болон Дээдэ Баргажанай модоной ажахын хүдэлмэришэдэй команданууд наадаhан байна. Модоной ажахын хүдэлмэришэдэй команда нэгэл бүмбэгэ сохижо, 5:1 тоотойгоор шүүгдэбэ.

4×100 метрэй зайда эстафетэ дамжуулгаар үнгэргэгдэhэн урилдаанда модо бэлэдхэгшэдэй команда илажа гараа.

Ядро түлхилгөөр үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ леспромхозой хүдэлмэришэд — модоной гэшүүhэ шулагшад Борис Устинов, Геннадий Долханов, Василий Акулов гэгшэд түрүүшын гурбан hуури эзэлээ.

Волейболой нааданда гурбан команда хабаадалсаhан байгаа. Эндэ лесопунктын болон транспортна цехэй команданууд түрүүшын хоёр, ойн ажахын спортсменүүд гурбадахи hуури эзэлhэн байна.

С. СОЛКИН,
мүрысөөнэй ахамад судья.

РОССИН МҮНГЭН МЕДАЛЬДА ХҮРТЭБЭ

Эдиршүүлэй дунда дүрэ буляалдалгаар өөр хоорондоо Россин Федерациин түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Туапсе хотодо үнгэргэгдэhэн байна. Эндэ хабаадалсаhан манай республикын бүхэшүүлэй дундаhаа Баргажанай аймагай Баянголой дунда hургуулиин hурагша Борис Будаев эрхим амжалта туйлаба. Тэрэ долоон бүхэшүүлые булибашье, СССР-эй чемпиондо очкогоороо диилдээ. Манай Борисые дүрэ буляалдалгын барилдаанда В. С. Очиров hургаhан, хүмүүжүүлhэн байна.

Республикын суглуулагдамал командын нүгөөдэ гэшүүд Михаил Елбаскин, Сергей Галсанов гэгшэд дүрбэдэхи hуури эзэлээ. Тинхэдэ Бураев, Милгадаев, Цыдыпов гэгшэд нэжээд спортсменүүдые диилэhэн байба.

hүүлэй үедэ Баянголой дунда hургуулида дүрэ буляалдалгын мүрысөөндэ анхаралаа ехээр хандуулдаг болонхой. Энээниие hаяын жэлнүүдтэ тус hургуулида хүмүүжүүлэгдэhэн республикын 18 чемпионууд эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ. hургуулиин директор Д. С. Семенов эдиршүүлэйнгээ спортын нааданууддта хабаадаха, hураха, hорихоdонь үдэр бүри туhаламжа үзүүлжэ байдагынь hайшаалтай байдаг.

Мүнөө Баянголой дунда hургуули дүүргэжэ гараhан аха дүүнэр Бадмажап, Владимир, Цыденжап Гулгеновтэн болон Геннадий Галимов гэгшэд Буряадай АССР-эй суглуулагдамал командын гэшүүд юм. Үнэр баян Гулгеновтэнэй долоон хүбүүдынь бултадаа барилдаанда дуратайнууд болонхой.

В. ГАРМАЕВ,
СССР-эй спортын мастер.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Борис Будаев.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Үүсхэлэй ялалзама одон» — түрүү бэшэг. Агуу Октябриие нэрэ хүндэтэйгөөр угтая» — суглуулбари. «Бэдэрэлгын ашаг үрэ» — Э. Фадеевэй статья. Сошордомо дохёо. «Харууhагүй ой» — В. Лошаковой статья.

Хоёрдохи хуудаhанда. Партиина ажабайдал. «Шүүмжэлгэ хэхэдэ өөрын онол арга хэрэгтэй» — КПСС-эй Железнодорожно райкомой секретарь В. Леоновой статья.

Гурбадахи хуудаhанда. Бүмбэрсэг дэлхэйн шэнэ hонин.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Ангуушад, бүгэдөөрөө мүрысэе» — П. Мироновой статья. Республикын шэнэ hонин — суглуулбари. Танай гуйлтаар уулзаба: «Миниин инаг дуран — гимнастика».

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.00 — «Сибирь». Телевизионно уран hайханай фильм. 4-дэхи сери — «Крах Криворукова». 11.25 — «Нэгэниинь бултанай түлөө, булта нэгэнэй түлөө». 12.40 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Торпедо» — «Спартак». 2-дохи тайм. 12.55 — Үхибүүдэй фильм. «Бронзовая птица». Телефильм. 2-дохи сери. 14.00 — Шэнэ hонин. 14.10 — Забhарлалга. 14.20 — «Кувейт. Века и дни» — телевизионно баримтата фильм. 15.15 — «Сибирь» — телевизионно уран hайханай фильм. 4-дэхи сери — «Крах Криворукова». 16.40 — «Мүнөө сагай эрдэм наука». 17.10 — «Комсомолой Октябрьска вахта». 17.20 — «Петя и волк» — телевизионно хүгжэмтэ фильм. 18.00 — «Время». 18.30 — «Опереттэдэ дуратайшуулда».

Улаан-Үдэ. 19.35 — «Факел». «Телевизионно туристнуудай клуб». «Хамар Дабаан». 20.15 — КПСС-эй XXV съезд гэhэн циклээ (буряадаар хөөрэлдөөн). 20.35 — Телевизионно hонин.

«Орбита». 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — Забhарлалга. 21.25 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Торпедо» — «Спартак». 2-дохи тайм. 22.05 — Л. Кесоглу дуулаха. 22.35 — «Сибирь» — телефильм. 4-дэхи сери — «Крах Криворукова». 24.00 — «Время». 00.30 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — «Владимир Ульянов» — hурагшадта зорюулагдаhан баримтата фильм. 18.30 — «Буряадай уран зураашадай мастерской соо». 19.10 — «Танай бэшэгүүдээр».

«Орбита». 19.35 — «Сибирь» — телефильм 4-дэхи сери — «Крах Криворукова».

Улаан-Үдэ. 21.00 — «Борис Годунов» — уран hайханай фильм.

САГАЙ УЛАРИЛ

Мүнөөдэр республика доторнай бага сага үүлэтэхэ. Хойто Прибайкаляар саhатай бороо халта ороход. Бэшэ тээнь бороо орохогүй. Баруун-урдаhаа секундын 5—10 метр хүсэтэйгээр hалхилха. Республикымнай олонхи аймагуудта 9—14, хойто аймагуудаар 5—10 градус дулаан байха. Улаан-Үдэдэ бороо орохогүй. 12—14 градус дулаан болохо.

ХИЛЫН СААНАhАА

ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

НЬЮ-ЙОРК

Л. И. БРЕЖНЕВТЭЙ УУЛЗАhАН ТУХАЙГАА А. ГАРРИМАН ХӨӨРЭНЭ

ТАСС

hаяхан Москвагаар ябаад ошоhон американ элитэ мэдээжэ политическэ ажал ябуулагша А. Гарриман хэблэлдэ иигэжэ мэдүүлhэн байна: Совет гүрэн эб найрамдал хангаха тухайда анхаралаа хандуулна, газар дэлхэй дээрэ дайнай аюул дабтуулхагүйн түлөө оролдолго гаргана гэжэ Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэй уулзажа хөөрэлдэхэдөө, үшөө дахин этигэhэн байнаб. Манай ороной мүнөөнэй засаг захиргаан Советскэ Союзтай бэелүүлдэг политикадаа алдуунуудые гаргана гэжэ совет-американ харилсаанай байдал тухай хөөрэлдэхэдөө тобшолол хэбэб. Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые нилээд хизаарлаха тухай Советскэ Союзтай хэлсээ баталха hайн арга боломжоёо алдажа байhаниинь гэмшэлтэй гэжэ А. Гарриман тэмдэглээ.

Ядерна дайе зайсуулан сараха тухай хэлсээ баталхые Л. И. Брежнев хүсэнэ. Генеральна секретарь өөрөө, мүн тэрээнтэй хамта хүдэлдэг хүнүүд дайнай бүхы аюул түбэгүүдые бэе дээрээ үзэhэн хадаа энэ юун гээшэб гэжэ hайн мэдэхэ байна. Тиимэhээ үхибүүднай, ашанарнай дайнай аюулhаа сарагдаhанхай байhай гэжэ Л. И. Брежнев, тэрээнтэй хамта хүдэлдэг хүнүүд хүсэнэ бшуу. Совет хүтэлбэрилэгшын энэ гүнзэгы этигэл найдалые ашаглажа шадаагүйдөө ехэ алдуу гаргаабди гэжэ hананаб.

ГАВАНА

Социализм, коммунизмын хэрэгтэ үнэн сэхэ

ТАСС

Арадай засагай муниципальна зургаануудые hунгаха талаар октябриин 10-да Кубада үнгэргэгдэhэн hунгалта коммунистнуудай партиие нягтаар тойрон жагсаhан Кубын арадай бата нэгэдэлтэй байhанай, социализм ба коммунизмын хэрэгтэ хэлбэришэгүй үнэн сэхэ байhанай гэршэ тэмдэг болобо.

Кубын арадай революционно гүнзэгы суртал hургаалтай, эдэнэй политическэ үндэр мэдэрэлтэй байhые hунгалтын дүнгүүд харуулба гэжэ Кубын Коммунис партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Революционно правительствын премьер-министр Фидель Кастро Кубын ба гадаадын журналистнуудтай хөөрэлдэхэдөө мэдүүлэө.

Энэ hунгалта революционно засаг захиргаанай жэлнүүдтэ Кубын ажабайдалда үнгэрhэн эгээл шухала үйлэ хэрэгүүдэй нэгэн болоно гэжэ Ф. Кастро хэлэбэ. Тэрэ Кубын революциин хурдан түргэн дабшалтада асари ехэ алхам болоно.

НЬЮ-ЙОРК

Американ коммунистнуудай hанамжа

ТАСС

Республиканска ба демократическа партинуудhаа США-гай президентын тушаалда дэбжүүлэгдэhэн кандидадууд Дж. Фордын, Дж Картерай телевизорээр үгэ хэлэhэн ушарые США-гай Компартиин Генеральна секретарь Гэс Холл эрид буруушааба. Энэ хадаа хэмнай хэлэ үлүү hайнаар мэдэхэб гэжэ элирүүлхэ гэhэн шэнгеэр үзэгдэhэн байна гээд тэрэ мэдүүлээ.

Пенсильвани штадай Лниттсбургда болоhон пресс-конференци дээрэ, Сан-Франциско да болоhон үгэ буляалдаата хөөрэлдөөнэй үедэ эдэнэр үгэ хэлэхэдээ, эб найрамдал тухай гоеор хэлэhэн байна. Гэбэшье кандидадуудай нэгэниинь шье эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй тодорхой программа дурадхаагүй. Сэрэгэй асари ехэ гаргашануудаа сагааруулха гэжэ эдэнэр оролдоhон байна гээд Г. Холл үргэлжэлүүлээ. Энэ талаар тэдэ ниитэ нэгэн hанал бодолтой байhанаа харуулба. «Хүйтэн дайнай» үлэгдэлнүүд эдэнэй үгэ соо элеэр мэдэрэгдэнэ. Үгэ буляалдаата хөөрэлдөөнүүдэй үндэhөөр сэрэгэй гаргашануудые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ эрилтэ табидаг Пентагон илаhан байна гээд Г. Холл тэмдэглээ.

Уласхоорондын шахардуу байдал hуларуулхые, социалис оронуудтай худалдаа наймаанай-экономическа харилсаагаа үргэдхэхые буруушаажа байhанаа демократуудай кандидат Дж. Картер мэдүүлээ гээд американ коммунистнуудай хүтэлбэрилэгшэ хэлэбэ.

БАГДАД

Хани барисаанай оршон байдалда

ТАСС

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо И. В. Архипов түрүүтэй Совет правительственна делегаци Ирагай Республикын Революционно командованиин Соведэй түрүүлэгшын орлогшо Саддам Хусейнтэй эндэ уулзажа хөөрэлдэбэ.

Хани барисаата хоёр ороной хоорондохи харилсаан, мүнөөнэй Дутын Зүүн зүгтэхи байдал уулзалгын үедэ зүбшэн хэлсэгдэhэн байгаа.

СТОКГОЛЬМ

ЛПК-гай правлениин пленум

ТАСС

Швециин коммунистнууд гэдэг зүүнэй үзэлтэй партиин правлениин пленум эндэ боложо, орон доторхи парламентска hунгалтын дүнгүүдэй үндэhөөр партиин бэелүүлхэ гол шухала зорилгонуудые зүбшэн хэлсээ.

ЛПК-гай түрүүлэгшэ Ларс Вернер энэ асуудалаар элидхэл хэбэ.

Предприятинуудта партиин ажал ябуулгые эдэбхижүүлхын түлөө оролдолго гаргаха шухала гэжэ пленум тэмдэглээд, саарhан мүнгэнэй үнын уналгатай, салин хүлhэ дээшэлүүлхын түлөө, ажалшадай демократическа ба профсоюзай эрхэнүүдые хамгаалхын түлөө нүлөө ехэтэй хэмжээнүүдые абаха эрилтэ табяа.

Орон дотор сэрэгэй гаргашануудые хороохо, арадуудай национально-сүлөөрэлгын тэмсэлые дэмжэхэ шухала гэжэ ЛПК тоолоно.

Хэдэхэн үгөөр

СОФИ. Москва болон Софи хотонуудай профсоюзай эмхинүүдэй хоорондохи хани ёhоной холбоо барисаае, харилсаае саашадань хүгжөөн бэхижүүлхэ тухай хэлсээндэ эндэ гар табигдаба. Профсоюзуудай Софин городской Соведэй түрүүлэгшэ М. Тенев, Москвагай профсоюзуудай делегациин толгойлогшо, профсоюзуудай Московско городской Соведэй түрүүлэгшэ Л. В. Петров документдэ гар табяа.

ПОРТ-ЛУИ. Индиин премьер-министр Индира Ганди хани ёhоной албанай хэрэгээр Маврикида ерэбэ.

Ороной премьер-министр С. Рамгулам түрүүтэй Маврикиин гүрэнэй правительствын гэшүүд аэропорт дээдэ Индира Гандиие угтаhан байна.

Зүүн Африкын оронуудаар ябаха үедөө И. Ганди Танзанида, Замбида хүрэхэ юм.

ЛАГОС. Африкын энэ томо ехэ ороной Конституциин проект Нигеридэ толилогдоо. Бүгэдэ арадай зүбшэн хэлсэhэнэй hүүлээр тэрэ конституционно ассамблейн баталалгада табигдаха юм.

ЯУНДЕ. Габоной правительство ороной экономико ба социальна байдалые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбые батална. Республикын экономикын гол hалбаринууд болохо хүдөө ажахые, модо болбосоруулгые, ашагта малтамал шанаржуулгын промышленностиие хурдан түргэнөөр хүгжөөхые энэ түсэб дотор хараална.

ТОКИО. Энэ жэлэй августа hарада Японодо хүдэлмэригүйшүүлэй тоо 1 миллион 30 мянгада хүрэбэ. Энэнь июль hарынхиhаа 40 мянган хүнөөр олон болоно гэжэ премьер-министрэй канцеляриин дэргэдэхи статистическэ бюро мэдээсэнэ.

(ТАСС).

ПАРИЖ

ФРАНЦИИН ШИИДХЭБЭРИ

ТАСС

Тэндэ байлгагдаhан француз сэрэгүүдэй бүридэлдэ орoдог 10 мянган солдат болон офицернүүдээ Франци Баруун Германиhаа гаргахань гэжэ Оборонын министерство мэдээсээ. Оборонын министр И. Бурж энээн тухайдаа ФРГ-гэй правительствада хуулитаар мэдээсэhэн байна.

НАТО-гай сэрэгэй эмхиhээ Францийн гараhанай hүүлээр баталагдаhан хоёр талын хэлсээндэ үндэhэлэн, француз сэрэгүүд Баруун Германиин газар дээрэ байhан юм. Хэдэн жэлэй урда тээ ФРГ-дэ 70 мянган француз солдадай байhан hаа, харин мүнөө 50 мянган хүн үлөөгдэнхэй.

Энэ шиидхэбэри Францийн ба Баруун Германиин хоорондохи харилсаае түгшүүрилтэй болгоходоо магадгүй гэжэ нютагай шэнжэлэгшэд тэмдэглэнэ. Газар дайда дээрэнь байрлуулагдаhан союзнигуудай сэрэгүүдэй тоогой хороогдоhонhоо уламжалан, ФРГ-гэй правительство дураа гутажа байна.

БЕЙРУТ

Израиль убайгүйгөөр хамааралсана

ТАСС

Орон доторхи байдал айхабтар шахардуу шанга байhаар. Хархис христиан хүсэнүүдэй бүлэглэлнүүдэй ба Ливанай национально-патриотическа хүсэнүүдэй нэгэдэмэл отрядуудай, Палестинын эсэргүүсэлтын хүдэлөөнэй хоорондо шанга тэмсэл боложо үргэлжэлhөөр. Ниислэл хотын байрын кварталнуудаар байлдаан замханагүй.

Кахале-Алей гэжэ хадата районуудта, мүн Триполи хотоhоо хойгуурхи нютагуудта байлдаанууд болоно.

Ливанай урда хубиндахи Марджаюн хото шадар национально-патриотическа хүсэнүүдэй ба Израилиин сэрэгүүдээр дэмжэгдэhэн хархис христиан хүсэнүүдэй отрядуудай хоорондо байлдаанууд табадахи үдэрөө боложо байhаар.

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр Израилиин тагнуулай хоёр самолет Бейрут ба ороной урда районууд дээгүүр нниидэбэ. Ливанай уhан соогуур Израилиин сэрэгэй катернууд hүйдхэлтэ ябуулганууды хэнэ.

РИМ

Коммунис хэблэлэй жасада

ТАСС

Коммунис хэблэлэй жасада мүнгэ зөөри суглуулха талаар Италиин Коммунис партиин жэл бүриин ябуулга Италида амжалтатайгаар дүүрээ. Энээнэй үедэ 7 миллиард 69 миллионhоо үлүү гэхэ гү, али нёдондо жэлэйхиhээ 1 миллиард 69 миллион лирээр үлүү мүнгэн суглуулагдаhан байна.